www.nv-online.info

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадо...
Якуб КОЛАС

№ 20 (4169)

10 сакавіка 2017 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

«Народная Воля»
в Twitter www.twitter.com/narodnaya_volya
в Facebook www.facebook.com/nv.online.info
в Vkontakte www.vk.com/nvonlineinfo

АФІЦЫЙНА

Аляксандр Лукашэнка загадаў не спаганяць «падатак на дармаедства» да канца года

Дэкрэт №3 «Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрыманства» адмяняць не стануць, але на працягу года даручана не спаганяць адпаведны збор. Пра гэта заявіў Аляксандр Лукашэнка ўчора на нарадзе аб актуальных пытаннях развіцця краіны, паведамляе прэс-служба прэзідэнта.

«На працягу сакавіка, калі трэба, нам патрэбна падкарэкціраваць гэты дэкрэт. Але дэкрэт адмяняцца не будзе, – падкрэсліў Лукашэнка. – Перадайце перш за ўсё чыноўнікам, што ён будзе выконвацца з тымі карэкціроўкамі, пра якія я казаў. Я, натуральна, назіраю, наколькі гэта магчыма, і адсочваю ўсякую пісаніну ў СМІ – і апазіцыйных, і праўладных. І ведаю заявы прадстаўнікоў пятай калоны і сёе-тое яшчэ – тое, чаго грамадства не ведае».

Паводле слоў Лукашэнкі, гэты дэкрэт не з'яўляецца эканамічным і фінансавым. *«Гэта ідэалагічны, маральны дэкрэт. Ніякіх там вялікіх грошай дзяржава не атрымае. Мэтай гэтага дэкрэта з'яўляецца адно – прымусіць працаваць тых, хто павінен і хто можа. Гэта галоўнае»*, – сказаў кіраўнік дзяржавы.

Пры гэтым ён указаў на «агіднае і безадказнае выкананне дэкрэта з боку адказных чыноўнікаў». *«Кожны старшыня райвыканкама, кіраўнікі адміністрацый у гарадах, раённых адміністрацый – гэта іх перш за ўсё праца. А кантроль – за "губернатарамі" і "мэрам" Мінска. У вас там павінны быць гэтыя спісы гультаёў, якіх трэба прымусіць працаваць, а сумленных людзей не трэба было чапаць наогул. Мы не павінны крыўдзіць людзей, асабліва ў гэты час. І тыя, хто сёння па 200–500 чалавек выходзяць на вуліцы і пачынаюць крычаць, гэта ж не тыя дармаеды, якія сапраўды дармаеды. Гэта ў асноўным тыя людзі, якія пакрыўджаны, якім мы ні з таго ні з гэтага паслалі гэтыя паведамленні»*, – сказаў кіраўнік дзяржавы.

Ён даручыў да 1 красавіка вызначыць спісы тых, хто павінен уносіць плацяжы на падставе дэкрэта №3. *«Спісы павінны быць вывераныя. Прыцягнуць трэба ўсіх – дэпутатаў мясцовых Саветаў, міліцыю, участковых, спецслужбы – усіх прыцягнуць, але скласці гэтыя спісы*, – заявіў Лукашэнка. – *Яны павінны быць у кожнага старшыні гар- і райвыканкама, кіраўнікоў адміністрацый у абласных цэнтрах і горадзе Мінску. А Адміністрацыя прэзідэнта разам з урадам павінна арганізаваць кантроль за выкананнем гэтага рашэння. І, не дай бог, вы пакрыўдзіце хоць аднаго чалавека!..»*

Кіраўнік дзяржавы таксама даручыў на працягу 2017 года не спаганяць у рамках дэкрэта №3 збор з тых, хто будзе ўнесены ў адпаведныя спісы. *«Хто аплаціў у 2016 годзе, пойдзе ў залік 2017 года, калі ён не будзе працаваць. Калі ён паступіць на працу, мы з бюджэту па яго патрабаванні вернем гэтыя грошы»*, – паабяцаў Лукашэнка.

Ён таксама дадаў: *«У 2016 годзе пэўная колькасць (гэта тысячы людзей), не аспрэчваючы, унесла плацяжы. Сёння я здымаю патрабаванне, каб усе, каго мы вычленім за першы квартал, плацілі гэтыя грошы. Не будзем за 2016 год спаганяць гэтыя грошы з тых, хто павінен плаціць. А тыя, хто заплаціў, тыя ў 2017-м не будуць плаціць. Калі яны будуць працаваць у 2017 годзе, мы павінны па іх патрабаванні вярнуць гэтыя грошы».*

Тэрмін выплаты збору ў адпаведнасці з дэкрэтам №3 скончыўся 20 лютага. Неплацельшчыкам пагражае штраф або адміністрацыйны арышт да 15 сутак з прыцягненнем да грамадскіх работ. Паводле дадзеных Міністэрства па падатках і зборах, на 21 лютага збор заплацілі больш за 54 тыс. чалавек з 470 тыс., якім былі разасланы паведамленні. У мясцовыя бюджэты паступіла 16,3 млн рублёў.

Як паведамілі ў прэс-службе Міністэрства па падатках і зборах, абноўленых дадзеных аб выплаце збору ў міністэрства няма і ў найбліжэйшы час яны запытвацца не будуць.

Таццяна КАРАВЯНКОВА.
(БелаПАН).

БЛІЦ

Разняволенне бізнесу: што для гэтага трэба зрабіць дзяржаве?

Сяргей БАЛЫКІН, кіраўнік Асацыяцыі малога і сярэдняга прадпрымальніцтва:

– Дзяржаве якраз нічога рабіць і не трэба. Чым менш яна будзе ўмешвацца ў справы прадпрымальнікаў, тым лепш будзе для бізнесу, для эканомікі, для краіны.

Трэба перастаць выпускаць шматлікія нарматыўныя акты, адмяніць абмежаванні, якія за апошнія чвэрць стагоддзя былі ўстаноўлены для бізнесу. Замест гэтага стварыць даволі простыя правілы гульні, якія будуць зразумелыя любому прадпрымальніку, а не толькі тым, хто толькі сядзіць і вывучае гэтыя шматлікія інструкцыі.

Сяргей ПЯТРОЎСКІ, прадпрымальнік (Магілёў):

– Паменшыць і скараціць колькасць падаткаў.

Скасаваць большасць правяраючых арганізацый.

Падняць дабрабыт народа.

Алег ДУБКО, гаспадар аграсядзібы 'Музычны кут":

– Не сакрэт, што сёння бізнесу перашкаджаюць працаваць чыноўнікі, якія прымаюць даволі непапулярныя рашэнні.

Добра, што дазволілі замежнікам наведваць Беларусь без візы на пяць дзён. Праўда, забаранілі праводзіць вяселлі ў аграсядзібах.

А чыноўнікаў, якія перашкаджаюць бізнесу, я параіў бы накіроўваць на спецыяльныя курсы.

Уладзімір ЛАБУНОЎ, акадэмік, член групы дарадцаў Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі, кіраўнік Камітэта па інфармацыйных тэхналогіях БНПА:

– Адказ ужо ў вашым пытанні закладзены: не занявольваць! Даць бізнесу поўную свабоду трэба, вось і ўсё.

Васіль ШЛЫНДЗІКАЎ, эканаміст, былы кіраўнік машынабудаўнічага канцэрна "Амкадор":

– Па-першае, неабходна нацэліць нашы рэпрэсіўныя органы на барацьбу не з бізнесменамі, а са злачыннасцю. А то ў нас у турмах сёння – цвет нацыі!

Па-другое, трэба стварыць незалежную судовую сістэму.

Можна і пра іншае казаць, але гэта – самае галоўнае.

Віктар МАРГЕЛАЎ, эканаміст, прадпрымальнік, сустаршыня Рэспубліканскай канфедэрацыі прадпрымальніцтва:

– Першае і самае галоўнае – фарміраванне базавых умоў для вядзення бізнесу. Ёсць рэчы, якія не сумяшчальныя з вядзеннем бізнесу: канфіскацыя, штрафы і г.д., у выніку якіх у многіх прадпрымальнікаў выдаткі перавышаюць прыбыткі.

Другое – гэта адмысловыя ўмовы для вядзення бізнесу, якія цяпер якраз фармулююцца ў рамках работы працоўнай групы, створанай па распараджэнні А.Лукашэнкі. Гэта пытанні тэхнічнага нарміравання, санітарных абмежаванняў, адміністрацыйных працэдур, адкрыцця і закрыцця бізнесу. Пакуль гэтыя моманты будуць прыносіць галаўны боль, ні пра якое разняволенне бізнесу гаворку весці нельга!

Трэцяе – рэалізацыя комплексных праграм развіцця бізнесу. У нас павінна быць канкрэтная стратэгія: куды мы накіроўваемся, што развіваем. Мы павінны вызначыць прыярытэты: што менавіта развіваць. Ёсць галіны, якія валодаюць высокай дабаўленай вартасцю, яны могуць пацягнуць за сабой астатнюю эканоміку краіны. Сфера гандлю дакладна не з'яўляецца такой галіной. Адпаведна павінны быць комплексныя праграмы, комплексны план дзеянняў. І такім чынам, развіваючы бізнес, мы будзем развіваць астатнюю эканоміку. Нічога складанага ў гэтым няма.

Віталь АХРЭМЧЫК, прадпрымальнік:

– Ёсць стары анекдот пра сантэхніка, які кажа: «Усю сістэму мяняць трэба». Так і тут. Мяняць трэба ўсё, пачынаючы з судовай сістэмы. У краіне павінны быць прыватная ўласнасць на зямлю, свабода слова, павінны выконвацца правы чалавека. Тады і бізнесу будзе дыхацца вольна. А ўсё астатняе – дэталі.

Марына КОКТЫШ.

СУСЕДЗІ

У ЕС — без візы

Камітэт Еўрапарламента па грамадзянскіх свабодах, юстыцыі і ўнутраных справах ухваліў законапраект аб унясенні Украіны ў спіс краін, грамадзянам якіх не патрабуецца віза для паездак у ЕС.

Наступным этапам па ўсталяванні бязвізавага рэжыму для грамадзян Украіны стане разгляд адпаведнага законапраекта на пасяджэнні Еўрапарламента, якое намечана на 5 красавіка. Пасля гэтага яго павінен зацвердзіць Савет ЕС.

Раней у 2017 годзе Еўрапарламент ухваліў адмену віз для Грузіі. Бязвізавы рэжым наведвання ЕС для грамадзян гэтай краіны ўступіць у сілу з 28 сакавіка.

Калі ж беларусы змогуць наведваць еўрапейскія краіны без віз?

ЯНЫ – ПРА НАС

Дзярждэпартамент ЗША: у Беларусі па-ранейшаму немагчыма змена ўлады шляхам выбараў

Такое меркаванне выказана ў штогадовым дакладзе Дзярждэпартамента ЗША аб захаванні правоў чалавека ў 2016 годзе. У раздзеле, прысвечаным Беларусі, сцвярджаецца, што выбарчая сістэма ў нас мае шмат хібаў, не поўнасцю адпавядае дэмакратычным прынцыпам.

У дакуменце, які падпісаў новы дзяржсакратар ЗША Рэкс Тылерсан, адзначаецца таксама як негатыўны факт тое, што ў Беларусі да сённяшняга дня не расследаваны да канца выпадкі знікнення палітычных апанентаў улады. Сілавыя структуры перавышаюць свае паўнамоцтвы, што прыводзіць да парушэння правоў чалавека. Звяртаецца ўвага на тое, што ў нашых турмах зняволеныя знаходзяцца ў неспрыяльных умовах. Гаворыцца і пра тое, што ў Беларусі не ўсё ў парадку з грамадзянскімі свабодамі.

Адным словам, даклад, завераны новай адміністрацыяй ЗША, мала чым адрозніваецца ад тых, пад якімі стаялі подпісы падручных спадара Абамы.

Фелікс ЗАХАРАЎ.

ГАЗЕТА – ЧЫТАЧЫ

Што за дачнік без «Народнай Волі»?

Ведаем: многім нашым чытачам неабходна па-новаму аформіць падпіску на "Народную Волю". Каб атрымліваць газету і ў красавіку, наведайце любое паштовае аддзяленне альбо адзін са спецыялізаваных пунктаў "Белсаюздруку" да 28 сакавіка. Прадоўжыць падпіску можна як на месяц, так і на ўвесь перыяд да канца першага паўгоддзя.

Не за гарамі дачны сезон. І хто-ніхто з садаводаў-агароднікаў на летні перыяд спыняе падпіску. А дарэмна. Не хочацца, каб на некалькі месяцаў Вы, шаноўныя, заставаліся без "Народнай Волі".

Пакуль Вы знаходзіцеся за горадам, нейкія нячысцікі ўзламаюць у пад'ездзе паштовую скрыню і выцягнуць газету? Гэтая праблема вырашаецца такім чынам. Ад'язджаючы на лецішча, Вы заходзіце на пошту і кажаце: "Няхай усе нумары газеты застаюцца ў вас. Буду забіраць падчас прыезду ў горад альбо аддавайце маім родзічам, якія па выхадных наведваюцца да мяне за горад".

Калі Вы атрымліваеце газету праз "Белсаюздрук", то тое ж самае можна вырашыць праз самы бліжэйшы шапік.

Адным словам, што за дачнік без "Народнай Волі"?

Застанёмся разам сёння, заўтра і заўжды.

Вы – з "Народнай Воляй", "Народная Воля" – з Вамі!

ФАКТ

Золатавалютныя рэзервы – больш за 5 мільярдаў долараў

Вось вам, чытачы, і станоўчая інфармацыя. Золатавалютныя рэзервы нашай краіны перавысілі ўжо 5 мільярдаў долараў. Такі паказчык дасягнуты ўпершыню за два апошнія гады. Калі верыць прагнозам Нацбанка, то сёлета яны выраступь яшчэ не менш, чым на 500 мільёнаў долараў.

Маргарыта КУДЗЕЛЬСКАЯ.

АКТУАЛИИ

Светлана КАЛИНКИНА

ОПАСНАЯ справедливость

Задачка: если в Конституции закреплено право на бесплатное медицинское обслуживание, то как заставить людей за медицину платить? Да так, чтобы все было законно, обоснованно и будто бы даже по справедливости…

У меня для вас, читатели, плохая новость. В Беларуси нашлись специалисты, которые додумались, как эту задачку решить. И если их предложение примут, то это, не исключено, будет похлеще декрета о тунеядстве.

Автор идеи – председатель этической комиссии Белорусской ассоциации врачей, доктор медицинских наук, профессор Владимир Крылов, и со страниц ведомственной газеты «Медицинский вестник» его уже кое-кто поддержал.

Суть идеи проста: разделить ответственность за лечение между врачом и больным. И для этого принять Кодекс пациента, в котором предусмотреть, что если больной не выполняет рекомендации врача, то он должен будет оплачивать лечение полностью или частично.

Кардиолог Крылов привел в качестве примера своего больного-сердечника, который, вопреки рекомендациям доктора, не бросает курить, а лекарства принимает только в том случае, если сильно прижмет.

Депутат Ирина Петрова, в прошлом – главврач Глусской районной больницы, имеет примеров побольше. *«Если человек, который каждый год болеет гриппом, отказывается от вакцинации, справедливо в следующий раз отказать ему в выписке больничного. Другой злоупотребляет алкоголем, но не хочет лечиться у нарколога, а потом попадает в больницу с панкреатитом. При существующей очереди на плановое вмешательство его правильнее «подвинуть», сначала прооперировать того, кто не оказывал противодействия медработникам».*

Депутат Дмитрий Шевцов, в прошлом главврач столичной 34-й поликлиники, тоже «за». *«На Западе, если доктор выявляет риски, а пациент ничего не меняет в жизни, на следующий год его выплаты по страховке возрастают на 10–15%, а в дальнейшем — на добрую половину. Логика простая: зачем страховой компании брать на себя ответственность за человека, который своим поведением заведомо ввергает ее в большие затраты? Для западного здравоохранения очевидно: прежний образ жизни и невнимание к себе со стороны больного влекут прямой рост затрат на медицинскую помощь. Через 5 лет нерадивому сердечнику потребуется шунтирование или другая сложная высокотехнологичная операция»*, – заявил депутат-доктор.

Интересная история получается. Некоторое время назад медицинская общественность активно обсуждала, как бороться с теми, кто слишком часто ходит в поликлинику и мешает врачам работать. Хотели даже за вход в поликлинику плату ввести. Сейчас они вдруг озаботились теми, кто совсем не ходит к докторам (или только тогда, когда совсем прижмет) и не желает правильно лечиться. С чего вдруг такие шарахания? Всё банально: упорно ищут, как под благовидным предлогом содрать с людей деньги.

Понятно, что если не брать наследственные болезни, случайные травмы и врачебные ошибки, то все наши хвори – это наша жизнь. У кого-то сидячий образ жизни, и у него отложение солей, кто-то, наоборот, всю жизнь на ногах, и у него варикоз. Кто-то налегает на жареное и испытывает на выносливость свою поджелудочную железу, кто-то совсем отказывается от жира и тем самым проверяет свой желчный пузырь. Кто-то любит кофе, который вымывает кальций, кто-то пьет крепкий чай, который тоже разрушает кости. Лишний вес – целиком и полностью вина пациента, излишняя худоба, впрочем, тоже. И что? Все мы теперь будем обязаны платить за медицинское обслуживание только потому, что живем?

Больным астмой нужен горный воздух. Много белорусов могут поехать в горы?

Больным псориазом нужно море. Много белорусов могут регулярно ездить на море?

Да те же жирные кислоты «Омега-3» и «Омега-6», которые нужны всем, многие себе могут позволить? Хоть в витаминах (50 долларов упаковка), хоть в натуральном виде – в икре и осетровых…

Все эти красивые рассуждения докторов, прикрытые заботой о нашем здоровье, на самом деле, как мне кажется, совсем о другом. Они – о бюджете, о том, как государству зарабатывать на больных людях. Поиск денег, поиск дополнительных источников доходов стал навязчивой идеей медицинского ведомства.

Но не вляпаться бы здесь так, как вляпались с декретом №3 о так называемых «дармоедах».

Народная Воля http://www.nv-online.info 10 САКАВІКА 2017 г.

ГУЧНАЯ ГІСТОРЫЯ

«Пастанову начальніка ДАІ адмяніць, справу – спыніць»

*Такое рашэнне вынес учора суд Пухавіцкага раёна Мінскай вобласці па скарзе былой настаўніцы гісторыі з вёскі **Талька Наталлі Ільініч**.*

Для Беларусі гэта амаль сенсацыя. Нячаста нашы суды прызнаюць памылкі ў дзеяннях людзей у пагонах. Сітуацыя з Ільініч – адна з такіх.

Коратка нагадаю сутнасць справы, пра якую "Народная Воля" пісала падрабязна.

Летам мінулага года ў Тальцы адбылося ДТЗ. На ціхай вясковай вуліцы насупраць хаты Наталлі Ільініч раптам з'ехаліся дзве машыны ў той самы момант, калі Наталля з памагатымі – суседкай і яе дачкой – заганяла ў свой двор карову з цялём. Усе ўдзельнікі дарожнага руху добра бачылі адзін аднаго. Наташа нават паказвала шафёру адной з машын жэстамі, каб ён спыніўся, пакуль карова і цяля не зойдуць у двор. І ён спыніўся, але калі жывёлы параўняліся з аўто, незразумела чаму рэзка засігналіў. Спалохаўшыся, цяля кінулася пад другую машыну, якая, як сцвярджае Наталля, рухалася па вясковай вуліцы з немаленькай хуткасцю і не збаўляла яе, хоць вадзіцель бачыў на дарозе жывёлу. Вынік: пашкоджанае аўто і забітае цяля.

Тагачасны начальнік ДАІ Пухавіцкага раёна **Аляксандр Сугак,** разбіраючы ДТЗ, прызнаў вінаватай у ім Наталлю Ільініч і наклаў штраф 5 базавых велічынь.

Яна з такім рашэннем не пагадзілася і падала скаргу ў суд. Наталля звярнула ўвагу на тое, што не ўсе абставіны ДТЗ даследаваны ўсебакова, поўна і аб'ектыўна. Напрыклад, нічога не было зроблена для таго, каб даведацца, на якой хуткасці рухаўся аўтамабіль, пад колы якога трапіла цяля, і ці мог вадзіцель пазбегнуць наезду на жывёліну. Не прызначалася аўтатэхнічная экспертыза. Не была ўстаноўлена асоба вадзіцеля, які сігналіў. Высновы, як вынікала з пастановы, рабіліся толькі паводле дадзеных рэгістратара, усталяванага ў пашкоджанай у ДТЗ машыне.

5 верасня 2016 года суд Пухавіцкага раёна адмяніў пастанову начальніка ДАІ і накіраваў справу ў Дзяржаўтаінспекцыю на вывучэнне.

31 кастрычніка ўжо новы кіраўнік Пухавіцкай раённай аўтаінспекцыі – выконваючы абавязкі начальніка **Павел Чыжоў** прыняў такое ж рашэнне, што і яго папярэднік. Але Наталля зноў абскардзіла рашэнне ў судзе. Суд адмяніў чарговую пастанову начальніка ДАІ і зноў вярнуў справу на вывучэнне. 30 студзеня 2017 года ўжо трэці кіраўнік ведамства – новы начальнік ДАІ Пухавіцкага раёна **Яраслаў Жук** вынес сваё рашэнне: у ДТЗ вінавата адна Наталля, "оставила животное на дороге".

Наталля зноў падала скаргу ў суд. Трэцюю.

Менавіта тады пра гэтую сітуацыю расказала "Народная Воля", а артыкул "І цяля забілі, і вінаватай зрабілі", які з'явіўся на старонках газеты 10 лютага, рэдакцыя паслала на рэагаванне ў Міністэрства ўнутраных спраў. Літаральна напярэдадні судовага пасяджэння рэдакцыя атрымала адказ ад намесніка начальніка УУС Мінаблвыканкама **А.Астрэйкі**, у якім сцвярджалася, што супрацоўнікамі абласнога ДАІ ўстаноўлена асоба кіроўцы аўтамабіля, які рухаўся насустрач машыне, што збіла Наталліна цяля. Таго самага кіроўцы, якога чамусьці ўвесь гэты час не маглі знайсці раённыя інспектары і без сведчанняў якога вінаватай у ДТЗ упарта лічылі Наталлю Ільініч. Праўда, канчатковыя матэрыялы праверкі УУС Мінаблвыканкама рэдакцыі прадастаўлены не былі: маўляў, трэба дачакацца судовага рашэння па скарзе Ільініч.

9 сакавіка гэты суд адбыўся.

– Пастанову начальніка ДАІ суддзя Рахуба зноў адмяніла, – расказвае Наталля Ільініч. – Цяпер ужо справа спынена, а не накіравана на новы разгляд. Больш ДАІ мяне не можа абвінавачваць і патрабаваць штраф па гэтым ДТЗ.

Дарэчы, на разгляд трэцяй скаргі ў суд прыйшоў начальнік Пухавіцкага ДАІ Яраслаў Жук. Я спадзявалася, што ён прынёс пратакол апытання кіроўцы, які сігналіў у чырвоным аўто і якога адшукалі супрацоўнікі абласнога ДАІ. Але Жук адказаў, што яму нічога пра гэта не вядома: маўляў, ніякага сведку не апытвалі, я ўпершыню пра гэта чую. То бок у судзе ён ускосна прызнаў, што мая справа раённай дзяржаўнай інспекцыяй усебакова не вывучалася.

– **Справа спынена, можа, грошы за цяля будзеце спаганяць?**

– Нават і не думала пра гэта. Для мяне было важна даказаць, што не я вінавата ў ДТЗ. Цяпер буду думаць, што рабіць далей і ўвогуле ці трэба нешта рабіць, буду раіцца з адвакатам. Але ўпэўнена ў адным: калі кіроўца пашкоджанай машыны будзе звяртацца ў суд, я падам сустрэчны іск.

Марыя ЭЙСМАНТ.

ЖИТЕЙСКАЯ ТЕМА

Дорогие дороги

Почему белорусы выступают против транспортного налога? И чем его можно заменить?

«Это когда-нибудь закончится?! Я отдаю такие деньги, но езжу по дорогам, которые годами требуют ремонта», – задается вопросом минчанин **Олег Ерчак**. Он должен пройти очередной техосмотр, но допуск к участию в дорожном движении ему не дадут, пока не заплатит транспортный налог. Олег Ерчак говорит, что «*платить больше нет сил*». И приводит простую арифметику.

«Три года назад я купил автомобиль, не новый, но ему было меньше 10 лет. Заплатил транспортный налог на два года вперед. Через год машину продал, потому что срочно были нужны деньги. Новый владелец опять заплатил тот же налог с той же машины, и вновь – на два года вперед. Получилось, что с одной и той же легковушки, которая ездит по одним и тем же дорогам, государство за год взяло двойной тариф», – заключает Олег Ерчак. И добавляет, что этот факт его не возмутил бы, если бы дороги, по которым он каждый день возит жену и тещу на работу, были «*хотя бы сносными*».

«Но там яма на яме уже который год. Латки не держатся. У школы дочери, на проспекте Рокоссовского, дорога разбита совершенно. В Серебрянке вообще на такие улицы иногда попадаю, что машину до слез жалко становится. И это в столице! Я боюсь представить, что в провинции творится. А люди ведь и там платят за дороги, которых в хорошем состоянии мало!» – возмущается мужчина.

Транспортный налог в Беларуси ввели три года назад, но для многих автовладельцев он так и остается причиной раздражения. И дело даже не в том, что их обязывают выплачивать этот налог на год (а то и на два, если машина новая) вперед и что величина такого налога не зависит от пробега того же автомобиля. Беспокоит водителей прежде всего отсутствие хоть какой-то отчетности, на что именно были потрачены их деньги.

«Обещали, что мои деньги пойдут как раз на ремонт дорог. Но обещанного у нас явно больше трех лет ждут. Да, центральные улицы и всякие кольцевые старые и новые еще куда ни шло, но не на них же мы все скидываемся из года в год», – говорит Олег Ерчак.

По данным статистики, в конце 2015 года в личной собственности граждан страны были около 2 миллионов 920 тысяч легковых автомобилей. Размер налога на авто зависит от его массы, но в среднем составляет около 70 долларов в год. Выходит, белорусы ежегодно платят в казну не менее 204 миллионов долларов.

Половина этой суммы поступает в республиканский бюджет, вторая половина – в местные. На них, как говорилось выше, было обещано улучшить транспортную инфраструктуру в стране, отремонтировать старые и постепенно начать строить новые дороги.

Разумеется, 204 миллиона долларов – не ахти какая сумма, чтобы за год решить все проблемы. Но, справедливости ради, пока не понятно, решаются ли хоть какие-то. А тем временем бремя в виде транспортного налога для автомобилистов становится все тяжелее и тяжелее.

При невысокой средней зарплате отдать единовременно 70 долларов – слишком дорогое удовольствие.

«Мне говорят: ты машину купил, так что теперь это твой налог на роскошь, – делится своими наблюдениями Олег Ерчак. – *Но я не понимаю: почему в наше время и с нашим развитием транспортного сообщения кто-то считает, что автомобиль – это роскошь?!»*

Мужчина подчеркивает, что не против налога как такового, но государство могло бы пойти навстречу автолюбителям. И, как вариант, не требовать платить этот налог за один раз. Предложив, например, разбить выплату на кварталы или полугодия.

Справедливым, считает Олег Ерчак, мог бы быть и вариант дифференцированного подхода к уплате налога, привязанного не к массе авто, а к его пробегу.

«Мой отец живет в Витебской области. Он, как и все пенсионеры, очень законопослушный. Старенький «Опель» должен проходить техосмотр. У него, конечно, есть льгота на уплату транспортного налога. Но все равно отдает с пенсии немало денег. И это при том, что самой машиной один-два раза в месяц пользуется, чтобы на рынок в город съездить», – рассказывает автомобилистка с 20-летним стажем **Светлана Королько**.

Женщина говорит, что в Беларуси очень хорошие дороги. И добавляет, что их состояние во многом зависит от самих граждан.

«Конечно, мы должны платить налоги. Но, может быть, все-таки подумать, как сделать их не наказанием для кармана? Я, например, не против, если государство просто включит эту сумму в цену на топливо. Заправился – заплатил за право ездить. Это не будет такой ощутимой тратой, и для тех, кто мало ездит, будет справедливо», – говорит Светлана Королько.

И Олег Ерчак согласен, что вариант включить налог на транспорт в стоимость автомобильного топлива один из лучших.

«Но опять-таки надо понимать, как государство потом будет этими деньгами распоряжаться. У нас же добиться прозрачности в таких вопросах почти нереально», – подчеркивает минчанин.

В интернете уже появилась петиция под названием «Заменить транспортную пошлину топливным акцизом, сделать техосмотр доступным!». Ее создатели также подчеркивают, что транспортный налог – слишком тяжелое бремя для белорусов, отмечая, что «*стоимость прохождения техосмотра в Германии равняется 50 евро, в Польше – 25 евро, в Литве – 15 евро*». И предлагают вспомнить о принципе социальной справедливости.

«Собственник автомобиля по социальной справедливости должен платить ровно столько, сколько накатал в километрах, а не солидарно!.. Это как со счетчиком на коммунальные услуги – сколько ты затратишь ресурсов, столько и будет подлежать оплате», – говорится в петиции.

Подписанты петиции (а их уже более 20 тысяч человек) требуют «*заменить государственную пошлину за выдачу разрешения на допуск транспортного средства к участию в дорожном движении топливным акцизом – начать работать на пользу людям и государству*».

Янина МЕЛЬНИКОВА.

ЧУЛІ?

Зянон ПАЗЬНЯК: Не паддавайцеся на заклікі граміць рэзідэнцыю прэзідэнта ці яшчэ нешта – гэта абсалютна правакацыйныя заклікі…

У мінулыя выходныя старшыня Кансерватыўна-Хрысціянскай партыі Зянон Пазьняк, які доўгі час знаходзіцца ў эміграцыі, звярнуўся з відэазаявай да беларускай грамадскасці. Цытуем: *"Я нядаўна даведаўся, што на "Фэйсбуку" з'явілася новая старонка пад назвай "Зянон Пазьняк". Я паглядзеў гэтую старонку. Гэта фальшыўка, гэта не ёсць мая старонка, і туды я не пастаўляю ніякай інфармацыі. Інфармацыя істотная, таму што многія людзі паверылі, пачалі нават пісаць туды свае каментарыі, але паўтараю: гэта фальшыўка, гэта не мая старонка..."*

Вось так – на прозвішча вядомага апазіцыянера на "Фэйсбуку" створана старонка. З якой мэтай? *"Ад маіго імя нехта піша, заклікае людзей на плошчу 25 сакавіка, і каб кожны з сабою браў сцягі, і каб сабралася 200 тысяч. Гэта інфармацыя бясконца паўтараецца*, – заўважае спадар Пазьняк. І дадае: – *Людзі фальшывыя прыкрываюцца маім імем, каб прыцягнуць людзей на плошчу. І вось гэта выклікае ў мяне вялікія падазрэнні, таму што гэта, безумоўна, правакацыя, зробленая невядома кім, і, відавочна, на плошчы плануецца нейкая правакацыя. Я, ужо маючы вопыт палітычных акцый, хацеў бы папярэдзіць нашых беларусаў, каб былі вельмі асцярожныя, таму што людзі, якія плануюць гэты збор на плошчы 25 сакавіка, гэтыя людзі пастаянна займаліся правакацыямі, і апошняя такая, самая страшная, была ў 2010 годзе, калі страшна пабілі людзей і 700 асоб пасадзілі за краты, разграмілі тады ўсю гэту супольнасць. Гэта зрабілі ўсё гэтыя самыя людзі, якія зараз заводзяць на плошчу, і невядома хто адкрыў гэтую старонку. Дык вось я хачу бы папярэдзіць: будзьце вельмі асцярожныя, не паддавайцеся на заклікі граміць рэзідэнцыю прэзідэнта ці яшчэ нешта – гэта абсалютна правакацыйныя заклікі. Гэта вялікая небяспека – нейкія палаткі, лагеры – гэта ўсё ... яшчэ не настаў час, наша грамадства, нашы харошыя, шчырыя, працавітыя людзі яшчэ не арганізаваны. Людзі выйшлі з пратэстам, таму што іх зняважаюць, іх запісалі ў дармаедаў, яны не маюць працы, яны беспрацоўныя, а іх зневажаюць, хочуць сарваць грошы, якіх у іх няма. Гэта вялікае прыніжэнне ўсёй нацыі. І сапраўды – супраць гэтага трэба змагацца. Але пакуль што людзі выходзяць выказаць свае пачуцці, яны не арганізаваны, яны выходзяць самі па сабе. І калі ў гэтай сітуацыі адбудзецца нейкая правакацыя, пацягнуць на нейкі ўчынак, які дасць магчымасць уладам усё гэта разграміць, то гэты рух проста захлынецца"*.

Выказваючы просьбу быць уважлівымі, Зянон Пазьняк прапануе грамадству самаарганізоўвацца па месцах працы, жыхарства. Гуртавацца людзі павінны пад лозунгам "За перамены, за новую вольную Беларусь!". "Калі ўзнікаюць такія суполкі, то тады ў народа з'яўляецца сіла. Тады можна сабраць сход гэтых суполак. І выставіць патрабаванні".

З.Пазьняк лічыць, што Беларусь павінна пазбавіцца так званых ідэолагаў. "Іх сотні, а можа быць, і тысячы. Яны ўсім не патрэбны. Што яны робяць? Яны сочаць за людзьмі. Хто дзе не так ступіў, што сказаў. Яны як каршуны, якія сядзяць над нашым народам і сочаць за яго свабодай. Яны абсалютна дармаеды. Яны абсалютна не патрэбны. Таму першая задача – гэтых людзей не павінна быць, ліквідаваць гэты інстытут".

На думку аўтара відэазвароту, беларускі народ павінен мець магчымасць выбіраць уладу на дэмакратычных умовах.

Аляксандр ПАНКАВЕЦ.

ЖАХ!

Трапіў пад колы адразу трох машын

У Валожынскім раёне на трасе Мінск–Гродна загінуў 35-гадовы жыхар Смаргонскага раёна.

Падрабязнасці ДТЗ жахлівыя. Мужчыну спачатку збіў МАЗ, а потым пераехаў грузавік і легкавы аўтамабіль «Опель».

У ДАІ Валожынскага раёна, пакуль ідзе следства, ад каментарыяў устрымліваюцца. Абмяжоўваюцца агульнымі звесткамі. Паводле папярэдняй версіі, мужчына ехаў на папутцы з Мінска ў бок Смаргоні і папрасіў вадзіцеля высадзіць яго каля аўтазаправачнай станцыі. Маўляў, хачу купіць цыгарэт.

АЗС была на іншым баку трасы, аднак маладога чалавека гэта, відаць, не надта хвалявала. А траса – чатыры паласы, рух інтэнсіўны, машын шмат. Да таго ж было 8 гадзін вечара, а ён без флікера, таму зусім непрыкметны ў цемры.

– *Мужчына перасек дзве паласы, пералез праз парапет, і там яго збіў МАЗ*, – распавёў «Народнай Волі» начальнік Валожынскага ДАІ Андрэй Жудрык. – *Ад удару пешахода адкінула на іншую паласу, і ўжо там яго пераехалі яшчэ адзін грузавік і легкавік «Опель». Загінуў ён, мяркуючы па ўсім, адразу, яму адной машыны хапіла…*

Па факце ДТЗ распачата крымінальная справа, праверку праводзіць Следчы камітэт Мінскай вобласці. «*Хто вінаваты, скажуць следчыя*, – кажа начальнік аддзялення агітацыі і прапаганды ДАІ УУС Мінаблвыканкама Алег Цюрын. – *Паводле статыстыкі, у 80 працэнтах выпадкаў наездаў на пешаходаў вінаваты самі пешыя ўдзельнікі дарожнага руху».*

Ігар ЗАЛЕСКІ.

КРЫМІНАЛ

Калінкавіцкі зладзюга – за кратамі. Як і яго кампаньён

Такіх суровых абвінавачванняў, здаецца, даўно не меў ніхто з кіраўнікоў аграпрамысловага комплексу Беларусі. Паводле версіі следчых, з верасня 2015 года па снежань 2016-га дырэктар сельскагаспадарчага ўнітарнага прадпрыемства "Даманавічы-Агра" Калінкавіцкага раёна па змове з кіраўніком адной з кампаній Мінскай вобласці, выкарыстоўваючы фальшывыя дакументы, змог скрасці прадукцыі на суму звыш 1.300.000 дэнамінаваных рублёў, што ў эквіваленце складае больш за 680 тысяч долараў.

Кіраўнікі, супраць якіх узбуджана крымінальная справа, знаходзяцца пад вартай.

Артур СМОЛЬСКІ.

ПРАПАНОВА

Да 25 мая…

Міністэрства адукацыі прапануе на тыдзень скараціць навучальны год для старшакласнікаў. У ведамстве тлумачаць, што гэта трэба для таго, каб больш якасна спланаваць выпускныя экзамены.

Змены прапісаны ў новай рэдакцыі Кодэкса аб адукацыі, які цяпер праходзіць грамадскае абмеркаванне.

Як вядома, у школах Беларусі новы вучэбны год пачынаецца 1 верасня, а заканчваецца 31 мая. Калі змены ўнясуць у Кодэкс, для выпускнікоў дзявятых і адзінаццатых класаў апошні званок года будзе гучаць 25 мая.

ЧУЛІ?

Названы тры лепшыя машыны ў свеце

На аўтасалоне ў Жэневе агучылі фіналістаў конкурсу «Лепшы аўтамабіль свету ў гэтым годзе» (WCOTY). У топ-ліст трапілі красоверы – нямецкія Audi Q5 і Volkswagen Tiguan, а таксама брытанскі Jaguar F-Pace. Пераможца будзе абвешчаны ў Нью-Ёрку ў красавіку.

У мінулым годзе лепшым аўтамабілем года быў прызнаны аўтамабіль Mazda MX-5, у 2015 годзе – Mercedes-Benz W205.

Народная Воля http://www.nv-online.info 10 САКАВІКА 2017 г.

НУ І НУ!

Пабудавалі за мільярды – прадалі за капейкі!

Во які гмах падняўся ў Пружанах! Шкада, што будаўніцтва яго, пачатае ў 2011 годзе, не закончана і па сённяшні дзень. Некалькі разоў аб'ект, які першапачаткова праектаваўся як гасцініца, выстаўляўся на аўкцыён, але жадаючых купіць яго не знайшлося.

І вось зусім нядаўна, 17 лютага, удалося "спіхнуць" даўгабуд адной мясцовай юрыдычнай асобе за адну базавую велічыню, гэта значыць **за 24 рублі 15 капеек**.

Не будзем разважаць пра тое, разумнае рашэнне знойдзена ці не і які лёс чакае высачэзную па мерках невялічкага райцэнтра будыніну. Чытач, які даслаў нам ліст з подпісам "Пружанец", папрасіў рэдакцыю звярнуць увагу на наступнае. У публікацыях розных СМІ пра гасцініцу-даўгабуд *"няма толькі аднаго, а менавіта – не ўказана сума, якая была ўкладзена ў яе будаўніцтва: 27 мільярдаў недэнамінаваных рублёў"*.

Не будзем ручацца за стопрацэнтную дакладнасць гэтай грандыёзнай лічбы, але, гледзячы на здымак, можна сцвярджаць, што ўзвядзенне гмаху абышлося сапраўды не ў адзін мільярд старых грошай!

Думаеце, на будаўніцтва неапраўданага аб'екта раскашэліўся нейкі сталічны алігарх ці мясцовы прадпрымальнік? І капейкі яны не ўклалі ва ўзвядзенне шматпавярхоўкі. Вось што напісаў у рэдакцыю "Народнай Волі" заканспіраваны "Пружанец":

"Будаўніцтва вялося пры актыўным удзеле:

1. Кіраўніка Нацбанка краіны П.П.Пракаповіча,

2. Старшыні Брэсцкага аблвыканкама К.А.Сумара,

3. Старшыні Пружанскага райвыканкама А.І.Юркевіча.

Не разлічыўшы аб'ёмы капітальных укладанняў, будаўніцтва гасцініцы не закончылі і такім чынам нанеслі ўрон дзяржаве на 27 мільярдаў недэнамінаваных рублёў. І ніхто не панёс адказнасці".

"Народная Воля" – не Феміда, мы не выносім канчатковы вердыкт. Але, пагадзіцеся, мільярдныя сродкі выдаткаваны з дзяржаўных крыніц. І што атрымала дзяржава? **24 рублі 15 капеек**.

Не, пры такім гаспадаранні Беларусь ніколі не стане багатай.

Кастусь ЛІПНІЦКІ.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Што адказаў міністр?

Чытала, што не так даўно ГА "Таварыства беларускай мовы" даслала зварот у Міністэрства адукацыі, у якім цікавілася, ці будзе зроблены афіцыйны пераклад Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі на беларускую мову. Цікава, што адказаў міністр?

Ірына ПЯЧУЛЬ, Мінск.

Міністр адукацыі Ігар Карпенка сапраўды адрэагаваў на зварот ТБМ.

У адказе паведамляецца, што "*Міністэрства адукацыі зацікаўлена ў наяўнасці ў навучальных установах Кодэкса аб адукацыі, выдадзенага на дзвюх дзяржаўных мовах»*. І хаця апошнія тры гады новая версія Кодэкса распрацоўваецца на рускай мове, міністэрства *«плануе падчас працы над законапраектам у Палаце прадстаўнікоў выйсці з прапановай аб ажыццяўленні афіцыйнага перакладу Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб адукацыі на беларускую мову і яго апублікаванні на дзвюх дзяржаўных мовах"*.

Даша ПАЎЛОЎСКАЯ.

ЗАДУМАЕМСЯ...

Рыба даражэй за жыццё?

Як толькі пачынаецца вясна, лёд бы той магніт прыцягвае да сябе рыбакоў, якіх не палохае нават магчымасць правяліцца ў ваду. Чытаю навіны і не разумею: як можна быць такімі легкадумнымі? У Мінску выратавалі трох рыбакоў… Рыбак праваліўся пад лёд на Вілейскім вадасховішчы…

Заўважце: гэта не малыя дзеці трапляюць у такія сітуацыі, а дарослыя і быццам бы разумныя людзі. І я ніяк не магу зразумець: што імі рухае? Няўжо нейкая рыбіна альбо рыбацкі азарт даражэйшыя за чалавечае жыццё? Чаму гэтыя людзі пачынаюць задумвацца толькі пасля таго, як апынуцца ў ледзяной вадзе? Так і хочацца сказаць такім: "Калі не думаеце пра сябе, падумайце хаця б пра блізкіх…"

Алена МАЖУЛЬ.
Вілейскі раён.

ЕСТЬ ПРЕДЛОЖЕНИЕ!

Уберем скрытый обман

Уважаемая редакция!

Я хочу на страницах газеты «Народная Воля» поднять вопрос об оплате дорожного сбора владельцами транспортных средств. Буду рассуждать с позиции пенсионера, который вышел на заслуженный отдых по достижении 60 лет и теперь нигде не работает.

Обидно, несправедливо такой категории граждан платить 100 процентов положенной суммы в дорожный фонд. Любому известно, что пенсионеры пользуются транспортным средством самое большое 50 процентов годового времени. И было бы справедливо, чтобы они вносили плату в размере 50 процентов от расчетной суммы. Года два назад так и было. Но потом по велению какого-то чиновника эта льгота была отменена. Видно, побоялись, что пенсионеры обогатятся и побегут в обменники скупать валюту.

Я лично из-за такого решения принудительно плачу 57,5 рубля, имея автомобиль массой 1510 килограммов.

Второй вопрос: как производится расчет суммы дорожной пошлины? Очень просто. Берется из технического паспорта автомобиля его максимальная масса и устанавливаются ставки. Если машина, например, имеет максимальную массу 1500 кг, то нужно платить три базовые величины, а если масса автомобиля 1510 кг, то нужно платить уже пять базовых величин. Здесь тоже скрывается обман. Большинство пенсионеров никогда не возят по четыре пассажира и 50 килограммов груза в багажнике (имеется в виду классическая схема автомобиля).

Чиновники высокого ранга читают «Народную Волю». Я надеюсь, что они ознакомятся и с моей публикацией. А потому предлагаю им рассмотреть такой вариант. Чтобы не было обид, разных кривотолков, стоимость отчислений в дорожный фонд нужно занести в цену топлива. Согласитесь, будет справедливо. Больше ездишь по дорогам – больше используешь топлива, а следовательно, и больше платишь. Такой способ расчета применяется во многих странах, в том числе в США.

За пользование дорогами нужно платить, но должна быть рассчитанная, разумная и прозрачная плата, а не обдираловка.

Хотелось бы знать мнение читателей «Народной Воли» по этому вопросу.

Антон Борисович БАЛАБАНОВИЧ.
г.Свислочь Гродненской области.

МЕРКАВАННЕ

Аб нацыянальнай ідэі

Колькі моўлена-перамоўлена на гэтую тэму! Да жалю, выразнай фармулёўкі, якая была б падтрымана ўсім грамадствам, пакуль няма. На мой погляд, для руху наперад у гэтым пытанні неабходна ўлічваць наступныя два палажэнні.

Першае. Нацыянальная ідэя павінна адказваць на пытанні, звязаныя з нацыянальнай ідэнтыфікацыяй: хто мы? Адкуль мы? Гэта ўжо праблема інтэрпрэтацыі ўласнага гістарычнага мінулага. І – куды мы ідзём? Адказ на гэтае пытанне – стратэгія нацыянальнага развіцця.

Натуральна, адразу ўзнікае пытанне: ці была ў беларусаў такая ідэя ў мінулым стагоддзі і ці атрымала яна ўвасабленне ў жыццё? Калі ідэя была, то новая павінна быць яе развіццём, гэта значыць знаходзіцца ў пагадненні з ёй.

Другое. А.Лукашэнка на сустрэчы з прадстаўнікамі грамадскасці 3 лютага на пытанне аб нацыянальнай ідэі правільна сказаў, што яе немагчыма зверху навязаць народу, грамадства само павінна яе выпрацаваць. Да гэтага трэба дадаць, што вынік будзе паспяховы тады, калі ў фармулёўцы нацыянальнай ідэі поўнасцю знойдуць адлюстраванне чаканні, спадзяванні і памкненні народа. Каб словы дайшлі да сэрца і розуму кожнага беларуса, яны павінны быць простыя па форме і ў той жа час вельмі яскравыя і глыбокія па змесце. Відавочна, што аўтарам іх можа быць чалавек, надзелены асобым дарам ад Бога.

Але зробім гістарычны экскурс. К пачатку мінулага стагоддзя наша краіна афіцыйна называлася Паўночна-Заходнім краем. Назва «Беларусь» была забаронена, што сведчыла аб бяспраўі, прыгнёце і прыніжэнні беларусаў. Забарона на кнігавыданне на беларускай мове была адменена толькі пасля рэвалюцыі 1905 года. У хуткім часе ў Вільні стала выходзіць газета «Наша Ніва». У 1907 годзе ў ёй быў апублікаваны верш з загалоўкам «А хто там ідзе?», які адразу прыцягваў увагу. І першыя яго радкі намалявалі карціну руху народа, яго моц ("У агромністай такой грамадзе"), упэўненасць, што гэты рух ужо не спыніць. У апошнім радку сказана пра тое, што рухала людзьмі, раскрыта мэта руху – «Людзьмі звацца». Невялікі верш перадаў боль, чаканні і памкненні беларусаў. Геніяльныя кароткасць, прастата і глыбіня думкі! І напісаў гэта 25-гадовы паэт Янка Купала. На верш звярнуў увагу Максім Горкі, заўважыўшы, што ён стане гімнам беларусаў. Твор быў перакладзены на языкі многіх народаў.

Словы "Людзьмі звацца" выявілі нацыянальную ідэю беларускага народа. І хаця яму наканавана было яшчэ прайсці праз нялёгкія выпрабаванні, гэтая ідэя стала ўвасабляцца ў жыццё. Абвяшчэнне БНР – пачатак сучаснай гісторыі беларускай дзяржаўнасці, потым утварэнне БССР. За мужную барацьбу з гітлераўскімі захопнікамі Беларусь была прынята ў ААН. Самаадданай працай наш народ адрадзіў і развіў эканоміку і культуру. Краіна забяспечвае сябе сваімі прадуктамі харчавання і пастаўляе іх у іншыя краіны. Беларускія машыны працуюць на ўсіх кантынентах. Высокую канкурэнтнасць маюць праграмныя распрацоўкі Парку высокіх тэхналогій. Наш «Славянскі базар» збірае майстроў мастацтва з блізкага і далёкага замежжа. Імёны выбітных беларускіх спартсменаў вядомы ва ўсім свеце. Беларусь увайшла ў клуб касмічных дзяржаў.

Але Прарок нацыянальнага адраджэння глядзеў далёка наперад. Верш «Маладая Беларусь», напісаны ў 1906–1912 годах, Янка Купала закончыў словамі:

Занімай, Беларусь маладая мая,

Свой пачэсны пасад між народамі!

Думаецца, вялікі паэт прадугадаў гэтымі словамі будучыя памкненні беларусаў і выказаў беларускую нацыянальную ідэю і ў XXI стагоддзі.

Сэнс прыведзеных слоў вельмі ёмісты і ўсёабдымны. Зразумела, каб мець «пачэсны пасад», беларусы павінны захаваць суверэнітэт як найвялікшае дасягненне, як вышэйшую адзнаку дзяржавы, народа і грамадзян. Толькі пры гэтай умове беларускі народ зможа рэалізаваць свае правы самастойна выбіраць стратэгію сацыяльна-эканамічнага палітычнага і культурнага развіцця, заняць годнае месца на міжнароднай арэне.

Каб нас паважалі іншыя народы, мы павінны зберагчы чысціню і прыгажосць нашай зямлі. А якую зямлю падараваў беларусам Бог, вобразна раскрывае «прыказка-байка», прыведзеная яшчэ адным беларускім класікам – Уладзімірам Караткевічам – у рамане «Каласы пад сярпом тваім» ("Мастацкая літаратура", 1989, т.5, стар.311–312). Гэтую «прыказку-байку» павінен ведаць кожны беларус.

Краіна павінна забяспечыць сваім грамадзянам годны ўзровень жыцця. Але неразумна пераймаць прынцыпы заходняга грамадства, якое з-за сваёй бездухоўнасці і прагнасці гатова згубіць планету і само сябе.

Рашэнне сацыяльна-эканамічных, палітычных і культурных задач патрабуе далейшага ўздыму эканомікі, яе развіцця ў адпаведнасці з рэаліямі XXI веку.

Увасабленню нацыянальнай ідэі ў жыццё будуць спрыяць працавітасць, маральныя перавагі беларусаў, а памехай могуць стаць іх недахопы, якія перашкаджаюць жыць па-чалавечы і не ўпрыгожваюць нацыю. Тут павінны сказаць свае слова дзяржава і царква.

Яўген АРЫНОВІЧ, пенсіянер.
Брэст.

НЕСТАНДАРТНЫЙ ВЗГЛЯД

…Чтобы не осталась Беларусь только с пенсионерами и силовиками

Декрет о борьбе с «тунеядцами», как его называют в народе, очень неоднозначный. Введение его в действие совпало с сокращениями работников на многих предприятиях, а кое-где с переводом их на неполную рабочую неделю, отправкой в неоплачиваемые отпуска, серией банкротств, в том числе крупных градообразующих производств и т.п. Дошло до того, что рабочим разорившихся могилевских предприятий коммунальщики начали отключать электроэнергию, газ и прочее.

То есть, с одной стороны, работы в стране становится все меньше, а с другой – неработающих назвали тунеядцами и обложили налогом. В связи с этим хотелось бы немного порассуждать о «тунеядцах» у нас и о «резерве рабочей силы», или безработных, в других странах. Начнем с того, что обеспечить стопроцентную занятость невозможно даже в теории, а в кризисные периоды количество в той или иной форме неработающих неизменно и значительно возрастает. И тут возможны различные подходы. Правда, обложить налогом неработающих до нас никто не додумался. Обычно же, если производство и персонал сокращаются при невостребованности продукции, то платится пособие по безработице, обеспечивающее выживание. Это на сегодня самый распространенный вариант.

Можно сохранить и советскую систему, когда зарплаты выплачиваются вне зависимости от конкретных результатов. Хотя этот вариант все же хуже. Фактически не работающие, но получающие одинаковую зарплату с реально работающими лишают стимула к труду последних. Да и маневр «трудовыми резервами» при такой системе является затруднительным.

Мы решили действовать комплексно, людей сокращать и после этого многих из тех, кто не устроился на новую работу, облагать налогом. Вроде бы мы самые хитрые. Но в перспективе, если правительство все же не откорректирует эту проблему, ситуация очень и очень обострится. Когда кризис закончится и мировые рынки восстановятся, у нас по большому счету будет некому восстанавливать производство. Без зарплат, пособий, но обложенный налогом резерв рабочих рук просто исчезнет. При этом нужно иметь в виду, что многие разбегутся из страны.

То есть капиталистическое пособие по безработице и советская гарантированная зарплата – это не благотворительность все же, а способы консервации трудовых ресурсов. Даже в период самого дикого капитализма «лишнюю» рабочую силу старались все же сохранить до лучших времен, а не ликвидировать, обложив каким-нибудь налогом. Вот возьмем викторианскую Англию, самый что ни на есть дикий капитализм. И мы, к примеру, видим систему работных домов для неимущих. «*В работном доме в Сент-Марилебоне занимались и дроблением камня, и щипанием пакли. За это бедняки не получали платы, только хлебный паек: 4 фунта в неделю на женатого человека и еще по двухфунтовой буханке на каждого ребенка. При мало-мальском везении он мог продать часть хлеба, чтобы купить что-то необходимое. А в Вестминстерском общем работном доме каждого бродягу, обратившегося в обычное отделение, принимали в любое время дня и ночи, выдавали ему 6 унций хлеба и унцию сыра, предоставляли спальное место на настиле, застеленном соломой, и давали два-три пледа, которые ежедневно подвергались окуриванию. Когда они уходили (зимой в восемь часов утра, а летом в семь), им давали еще хлеба и сыра. Работать не требовалось. Хотя работные дома и вызывали ненависть, тем не менее они представляли собой попытку разрешить постоянную проблему бедности в Лондоне, и это, хотя и неохотно, признавалось теми, кто в них нуждался*» (Лайза Пикард. «Викторианский Лондон»).

При каждом работном доме, кстати, была больница, где лечили бесплатно, а также и школа, где бесплатно учили. Тогдашние, пусть и «дикие», но умные капиталисты понимали, что даже если эта часть рабсилы пока «лишняя», но ее надо сохранять, а также обучать их детей, чтобы обеспечить воспроизводство трудовых ресурсов. Правда, часто пишут, что уровень всего этого в работных домах был очень низким. Но вот отрывок из воспоминаний одного из выросших в работном доме: «*Я был благодарен за многое… Мне было 14, я умел читать, писать и очень хорошо считать… как староста я получал 2 пенса в неделю, как старший староста – 4 пенса». Его перевели в школу центрального района Лондона для бедных детей, в которой было около 1000 учеников. Там мальчик «совершенно избавился от нищеты*» (Лайза Пикард. «Викторианский Лондон»).

Далее система там только совершенствовалась, пока не достигла сегодняшнего всем известного уровня. Правда, как лично мне кажется, сейчас с пособиями в некоторых странах стали перебарщивать. Пособия стали назначать, исходя из постулата, что и после потери работы уровень жизни гражданина снижаться не должен, ну разве чуть-чуть. Принцип, конечно, весьма гуманный, но при этом некоторые перестали работать, раз уровень жизни от этого факта зависит незначительно. Но это уже издержки роста, а не изначальный порок системы. Сама идея, что даже неработающие рабочие руки надо сохранять для будущего, кажется мне правильной.

Нашему же руководству кто-то вдул в уши, что все это чистая «гнилая» благотворительность, от которой имеет смысл отказаться. Ну и останется страна через какое-то время без трудовых ресурсов, точнее только с пенсионерами и силовиками, доходы которых пока гарантированы. (Впрочем, в том, что касается пенсионеров, я не уверен.) Так что своим решением наша власть может отправить «лишние» трудовые ресурсы в сопредельные страны. Вот там и будет восстанавливаться производство, когда начнут оживать рынки. Но не у нас. Даже если люди не уедут, даже если приспособятся и к налогу на «тунеядцев», а такие тоже будут, власть все равно потеряет рычаги влияния на них. Она ничего этим людям не дает, ни зарплат, ни пособий, они сами найдут себе доход, и с чего они потом бросятся на заводы и в сельхозкооперативы, когда спрос на продукцию вырастет?

Впрочем, терять контроль над трудовыми ресурсами наша власть, похоже, начала еще до налога на «тунеядцев». Выступая с Посланием к парламенту и народу, А.Лукашенко заметил, что у нас есть такие люди, которые, вообще не напрягаясь, на «Лексусах», «БМВ», «мерседесах» разъезжают, не уплачивая даже копейки налогов в государственную казну». Получается, кое-кто не только зарабатывает независимо от милостей нашей власти, но и никаких дел с этой властью иметь не желает, даже налоги не платит. А власть ничего с ними поделать не может или не хочет. Вместо того, чтобы заставить тех, кто реально имеет большие доходы, заплатить налоги, и не символические, она обкладывает налогом всех неимущих и неработающих. Дескать, таким образом мы и этих зацепим, а то по-другому не выходит. Эта категория «тунеядцев» налог-то, может, и заплатит, хотя это совсем и не факт, ну хотя бы для того, чтобы уже совсем легализовать «Лексусы», сумма-то для них смехотворная. Но таких «тунеядцев» в стране немного, а вот лишившихся по милости государства работы бедняков за что наказали? Может, к этим, на «Лексусах», стоило бы как-то по-другому подходы искать, глядишь, они даже и больше заплатили бы.

Но, как мне кажется, если государство вместо сохранения и улучшения состава трудовых ресурсов, пусть и лишних в данный конкретный момент, занимается их ликвидацией, то работать на такое государство в обозримом будущем никто не станет. Разве что те, кому до пенсии дотянуть надо. И, конечно, силовики, которых власти неплохо кормят.

Юрий ПШЕННИК.
Минск.

НАБОЛЕЛО

В поисках «Кардиомагнила»…

Опять в который раз из аптек пропадают импортные лекарства. С декабря минувшего года пропал «Кардиомагнил» датского производства. Провизоры говорят, что появится препарат не раньше лета, и предлагают белорусские аналоги.

В считанных аптеках Минска есть немецкий «Конкор» в маленькой дозировке (2,5 мг), предлагают в основном «Конкор» по 5 миллиграммов. Раньше я брал таблетку 2,5 мг и делил ее на две части, так как мне кардиолог советует пить по 1,25 мг. Теперь при наличии «Конкора» 5 мг мне надо брать лупу и линейку и делить эту таблетку на четыре части. Те, кто принимает «Конкор», хорошо знают, что поделить на четыре части сверхпроблематично. Они изготовлены в виде овала и разделены на две части условно.

Эти и другие таблетки импортного производства я принимаю постоянно, и они меня полностью устраивают. И что, теперь я должен принимать таблетку отечественного производства? Меня просто вынуждают это делать. Заставляют покупать за свои деньги лекарство, которому я не доверяю. Почему и за что меня лишают права выбора?!

Обратите внимание, какие листки-вкладыши сопровождают импортные и отечественные лекарства. В нашем – информации о лекарстве минимум, а в импортном – целая брошюра сведений о данном препарате. Даже в этом разница.

С уважением –

Леонид ХОДАН.
Минск.

Феерычнасць Сяргея Міхалка і яго гурта

Калі нехта і захоча прынізіць папулярнасць Сяргея Міхалка, то цяпер гэта будзе марнай справай. Паглядзіце на здымкі, зробленыя падчас яго нядзельнага выступлення ў 15-тысячнай "Мінск-Арэне". Як кажуць, яблыку не было дзе ўпасці. Феерычнасць выканаўцаў імгненна перадалася шматлікай публіцы. Канцэрт набыў своеасаблівую нацыянальную афарбоўку. Падчас выканання песні "Родны край" у вышыню ўзляцелі бел-чырвона-белыя сцягі.

Вядома ж, Сяргей Міхалок і яго сябры не змаглі не прадэманстраваць свае цёплыя пачуцці да ўкраінскага народа, які, ахвяруючы жыццямі, адстойвае сваё права на Незалежнасць. Калі загучала песня "Гары", у зале з'явіліся ўкраінскія сцягі, а многія з публікі сталі на калені.

Ніна МАРКОЎСКАЯ.

АСОБА

Галіна Абакунчык вядзе рэпартаж з лагера абаронцаў Курапатаў.

Піяніна ад Галіны, або 5 фактаў пра калегу

Толькі калі згарнулі лагер абаронцаў Курапатаў, я даведалася пра тое, адкуль з'явілася ў Курапатах піяніна, якое стала і своеасаблівым сімвалам гэтага пратэсту. Яго падаравала абаронцам мая калега – журналістка Радыё Свабода Галіна Абакунчык. Тысячы людзей глядзелі відэарэпартажы Галіны Абакунчук з Курапатаў, чыталі яе артыкулы, але не многія ведаюць, што яна...

...першая адгукнулася на заклік Насты Дашкевіч

Калі Наста звярнулася да людзей праз "Фэйсбук" з просьбай дапамагчы знайсці піяніна для лагера ў Курапатах, першай адгукнулася Галіна Абакунчык. Раней на піяніна іграла яе дачка Марыя-Каміла, але з часам ёй стала цяжка сумяшчаць вучобу ў беларускай гімназіі №23 і заняткі музыкай. Піяніна перавезлі з кватэры Галіны ў Курапаты «маладафронтаўцы», і з 1 сакавіка ў лагеры абаронцаў загучала музыка...

...брала ўдзел у легендарным мітынгу на Дзяды 1988 года

Галіна, у тыя гады яшчэ студэнтка журфака, брала ўдзел у вядомым мітынгу ля Маскоўскіх могілак, калі міліцыянты пры разгоне ўжылі слёзатачывы газ. Галіна аказалася сярод той часткі людзей, якія трапілі на ўзгорак і слухалі прамовы Зянона Пазьняка і іншых выступоўцаў.

...мае рэпрэсаваных сваякоў

Галіным родным удалося выжыць падчас сталінскіх рэпрэсій, у Сібір выслалі некалькі сем'яў родных, братоў і сясцёр яе бацькоў. Яшчэ напрыканцы 1970-х гадоў адтуль прыходзілі лісты на тарашкевіцы з вельмі самабытнымі і прыгожымі беларускімі словамі, з чаго, як згадвае Галіна, дзеці пацяшаліся, бо не ведалі беларускай мовы. А рэпрэсаваныя сваякі захавалі яе нават у Сібіры.

...памятае, наколькі важныя Курапаты былі для яе мужа Вячаслава Макаўчука

Мужа Галіны, колішняга супрацоўніка Радыё Свабода Вячаслава Макаўчука, не стала ў снежні 2015 года. Галіна дагэтуль памятае ягоныя словы пра Курапаты: «Колькі б зло ні панавала, як бы ні хавалі зло, яно ўсё роўна стане вядомым, зямля выштурхне, выдасць косткі, якія спрабавалі схаваць».

...неаднаразова атрымлівала падзяку ад абаронцаў Курапатаў

Галіна не была ўдзельніцай абароны Курапатаў, а проста прафесійна выконвала сваю працу. У першыя дні абароны Зміцер Дашкевіч напісаў на сваёй старонцы ў "Фэйсбуку": "Пакуль журналістка Радыё Свабода Галіна Абакунчык нас бароніць, мы баронім Курапаты". Падчас завяршальнага мітынгу ў Курапатах 3 сакавіка яе імя неаднаразова гучала са сцэны, а сама яна ў гэты час больш за дзве гадзіны вяла відэарэпартаж з Курапатаў.

...Дарэчы, піяніна Галіна Абакунчык вырашыла не забіраць дадому. «Хай яго забяруць праз аўкцыён тыя, каму яно будзе больш патрэбна», – палічыла яна.

Ганна СОЎСЬ.

ОН И ОНА

Барышня и «хулиган»

Виктор Саркисьян пришел в балетную труппу Большого театра в 1967 году и взял, что называется, с места в карьер: через два года победил на Первом международном конкурсе артистов балета в Москве. Писали, что он поразил жюри немыслимой техникой. Но кроме виртуозного владения телом у Саркисьяна был такой мощный артистизм, такая яркая мужская харизма!.. Правда, слова этого – харизма – мы, минские школьницы, тогда не знали, про сексуальность тоже еще не ведали, но захватывающий танец Саркисьяна не оценить не могли. Вихрь, сила, полет! Белорусская публика обожала своего Саркиса.

А в женской половине балетной труппы театра танцевала в те годы красавица Ольга Лаппо. Между собой театралы называли ее Лаппочка. И она соответствовала своей фамилии: слышите, как легко касаются молоточки пуантов по сцене – лап-по, лап-по? Легкая бабочка! «Блистательна, полувоздушна, смычку изящному послушна…» – Лаппо была лирической героиней великолепной природной огранки.

Естественно, эти две талантливые противоположности притянулись друг к другу магнитом. Родилась артистическая и семейная пара – Виктор Саркисьян и Ольга Лаппо. В эпоху хореографа Валентина Елизарьева – а именно тогда расцвел их талант – они в белорусском балете были неоспоримыми звездами.

Недавно Большой театр торжественно чествовал народного артиста Виктора Саркисьяна с 70-летием со дня рождения. И только самые близкие знали, что в унисон этому юбилею у известного белорусского танцовщика еще один – золотая свадьба, 50-летие совместной жизни с очаровательной Ольгой Лаппо. «О любви – моя любимая тема», – сказал накануне интервью Виктор Владимирович. «Согласна», – наложила резолюцию Ольга Александровна. И мы окунулись в воспоминания молодости любимых артистов.

– Нераспавшиеся артистические семейные пары можно пересчитать по пальцам. На чем держится ваш семейный союз?

Лаппо: – Мы столько вместе пережили, пуд соли вместе съели… Нам никто не помогал, родителей мы потеряли рано, все создавали своими руками. Как разрушать?

Саркисьян: – Мы всегда надеялись только друг на друга.

– Когда я смотрю на балерину, иногда думаю: ну как ее муж относится к тому, что его жене постоянно приходится близко касаться другого человека? Физиологию ведь никто не отменял.

Лаппо: – А на сцене мы все как братья и сестры.

– Вы помните, когда увидели друг друга – как мужчина и женщина?

Лаппо: – Когда Виктор приехал поступать в Минское хореографическое училище, все на него тогда обратили внимание – фамилия Саркисьян необычная. Мне тоже она очень понравилась.

Саркисьян: – Да, такой голубоглазый, лопоухий, белобрысый Саркисьян.

Лаппо: – А через два года, в выпускном классе, мы поженились. Мне исполнилось 18, Виктору – 19 лет. Все были в шоке. И вот с 1967 года вместе.

– Это похоже на сказку.

Саркисьян: – Олечка у меня ведь полуфранцуженка... Но я не верю в мгновенную любовь с первого взгляда. Сначала мы начали дружить. А со временем наша привязанность переросла в любовь…

Лаппо: – Я тоже голову не потеряла, увидев Виктора. Все происходило, как река течет, – постепенно. И живем до сих пор.

– Вы спрашивали разрешения у родителей?

Саркисьян: – Нет, я к тому времени потерял связь с домом. Маме было не до меня, у нее было еще трое детей. Она, мягко говоря, отмежевалась от меня, жила своей семьей. Бабушка уже умерла… Она до конца мне помогала из своей пенсии в 14 рублей.

– А как вас, Виктор Владимирович, судьба вообще забросила в танцы? Я читала, что мама ваша работала на шахте, и обстановка вокруг совсем не располагала к искусству.

Саркисьян: – Я учился в культпросветучилище, параллельно посещал народный театр балета при гигантском заводе «Россельмаш». Руководила театром некогда известная балерина Ирина Алексеевна Тиме. Однажды в Ростов на гастроли приехал Большой театр из Минска, я пошел на спектакль и заболел балетом навсегда. Кстати, настоящая моя фамилия Твердов.

– Но на сцене вы были именно Саркисьяном: темперамент, чувственность, яркость…

Лаппо: – Саркисьян – это фамилия первого мужа его мамы. Она говорила: «Носи, сынок, его фамилию, он очень хороший человек, художник».

– Скажите, у вас дома случались конфликты после тяжелых репетиций? Или, например, после спектакля, когда возвращались уставшие, будто выгоревшие от мощных эмоций?

Саркисьян: – Когда репетируешь вместе, бывает, что и покусываешь друг друга.

Лаппо: – Это естественно: ты меня не так взял, ты меня в пируэтах завалил… У всех бывает. А когда муж и жена, то замечание можно сделать более раскрепощенное. После спектакля мы всё переживали заново: что получилось, что не получилось… Подолгу разговаривали. Если танцевал один Виктор, я обязательно была в зале. И опять разговоры: где, что не так…

– Вы, Виктор Владимирович, хорошо переносили критику от жены?

Саркисьян: – Я был рад ее слышать. Жена скажет то, что посторонний никогда не скажет. Конечно, от постоянных перегрузок характер не улучшается. Есть даже такая присказка балетная: если у тебя ничего не болит, значит, ты умер. У нас после спектакля болело всё. Ванны, массажисты, но все равно восстанавливались по несколько дней.

– А как же вдохновение? Оно не помогало?

Лаппо: – И с вдохновением болело тоже. Выезжали на пластике, на мастерстве.

– А когда же кайф на сцене?

Саркисьян: – Когда публика встает и аплодирует. А потом приходишь домой, ложишься спать и… с открытыми глазами до утра опять танцуешь в уме весь спектакль от начала до конца. А утром опять на урок – обязательно.

– Но это же немыслимо: после вечернего спектакля к 10 утра в класс!

Лаппо: – Мы тогда жили мыслями только о театре: скорей бы утро и на работу. Нам все время хотелось больше, лучше!

– Наверное, поэтому вы, Ольга Александровна, не решились на ребенка?

Лаппо: – На ребенка я не решилась по другой причине. Во-первых, у нас с мужем разный резус-фактор крови. Во-вторых, когда умерла моя мама, меня рядом с ней не было, и я от этого пережила такой стресс… Я так себя корила… Считала себя виноватой, и сказала сама себе: «Дети не понимают своих родителей. Я не буду иметь детей». Я сама себя тогда ненавидела.

– Ольга Александровна, а когда вы получили звание? Я что-то не нашла в интернете данных…

Лаппо: – А я не получила никакого звания.

– Как это? А мы вас всегда воспринимали как народную.

Лаппо: – Нет… Я не народная и не заслуженная. Но меня почему-то таковой все считают. Может быть, это проблема не моя, а наших руководителей?

Саркисьян: – Документы подавались, но в министерстве говорили как бы шутя: на двоих, на семью, вам достаточно и одного звания.

– Вы были диссиденткой?

Лаппо: – Что вы, наоборот! Мы такие патриоты, что когда Саркисьяну предлагали работу в Москве или за границей, я его не отпускала: «Тебя воспитала Белоруссия, ты должен танцевать в Минске!» Хотя гастролировали много, объездили полмира.

Саркисьян: – После победы на 1-м Международном конкурсе артистов балета меня приглашали на работу в Германию, Данию, в Большой театр в Москву. Но жена – категорически нет. А вскоре в театре появился Валентин Елизарьев, и мы навсегда забыли эту тему, потому что у нас с хореографом получился замечательный творческий союз. Вокруг Елизарьева образовалось настоящее творческое ядро: Бржозовская, Троян, Павлова, Комков... Он на нас всегда мог положиться, творчески мы никогда его не подводили.

Лаппо: – Я позже вошла в этот славный коллектив, и помню, что часто сидела на репетиции и смотрела, что делали Елизарьев и Саркисьян. Это было зрелище!.. Они, мне кажется, забывали, что есть земное притяжение. Я иногда думала, что вот-вот рухнет потолок: такое напряжение, эмоциональный накал, заряд!

Саркисьян: – Жаль, что тогда не было личных видеокамер, потому что самое интересное – это рождение спектакля, постановочный период. Фантастически притягательно!

Лаппо: – Елизарьев был молодым, очень симпатичным, доброжелательным человеком. Мы были в дружеских отношениях, жили в одном доме, в одном подъезде на улице Богдановича. Творческие конфликты были, не без этого, театр есть театр, там испокон века подводные течения. Но воспоминания о них ушли. Осталось главное.

– А вы, Виктор Владимирович, согласились бы сейчас, как Юрий Троян, прийти на место художественного руководителя балета, согласились бы на место Елизарьева?

Саркисьян: – Нет.

Лаппо: – Я вот что хочу сказать: мы очень переживали разрыв Елизарьева с театром. Всем нам было реально тяжело... Конечно, время проходит, острые грани конфликта стираются. Привыкается… Но, поверьте, мы многое пытались сделать, чтобы объединить нас всех обратно, чтобы все жили в мире и согласии.

– Разве это возможно?

Лаппо: – Время покажет. По крайней мере надеяться на это нужно.

– Ваша мама часто бывала на спектаклях, Ольга Александровна?

Лаппо: – Мамочка умерла рано, в 1974 году. Но кое-что посмотрела. Елизарьев только выпустил «Кармен-сюиту», и, когда мама увидела, как Витя танцует Тореодора – а публика стонала и вопила на его выходах, – в ней, я чувствовала, было состояние тихого счастья.

Саркисьян: – Хотя, когда мы втайне от нее поженились, она была возмущена. Рассердилась!

Лаппо: – Она расстроилась: «Как вы будете жить?» У нас была стипендия – по 14 рублей в месяц. Но мы об этом особо не думали. Я же вам говорю: мозгов еще не было. Правда, вскоре нас пригласили в театр, но поначалу на полставки. Пришлось много подрабатывать.

Саркисьян: – Теща меня сначала не принимала вообще. И только после победы на конкурсе, после того, как я стал «заслуженный артист», получил квартиру и мы наконец смогли жить отдельно…

– А вы помните, что первым делом купили в свою первую квартиру?

Лаппо: – Как же: холодильник и кровать. А потом уже пианино…

– Вы уходили из театра, со сцены вместе, в одно время?

Саркисьян: – День в день.

Лаппо: – Это было больно. Хорошо, что вскоре мы уехали работать в Сирию.

Саркисьян: – Через год уехали… «Госконцерт» предложил, мы уехали. Нам было тяжело – без театра.

Лаппо: – В Дамаске была академия музыки, при ней мы организовали детскую балетную школу и студенческий театр танца. Тогда в Сирии было так комфортно и спокойно. Все жили дружно: католики, иудеи, мусульмане. И мы дружили со всеми. Непостижимо, почему вдруг все они перессорились. Так больно смотреть на Алеппо…

– Недавно Большой театр торжественно отметил ваше, Виктор Владимирович, 70-летие. В тот вечер на сцене танцевали «Дон Кихота», в котором вы блистали в свое время. Чувство ревности не испытывали сейчас, когда смотрели спектакль?

Саркисьян: – Нет! Партию Базилио исполнял японец Такатоши Мачияма – это было его первое выступление в «Дон Кихоте». Выступил виртуозно, чисто, грамотно.

– Вы нам тоже запомнились необыкновенным виртуозом.

Саркисьян: – Но не все мне давалось с лёта. Я, например, долго в «Тиле Уленшпигеле» искал краски для короля Филиппа. Я сам по себе человек добрый, а надо было сыграть злодея. Тогда Ольга пришла как-то домой и, ни слова не говоря, нарисовала (она хорошо рисует!) короля Филиппа: «Вот какой ты должен быть!» И помогло.

Лаппо: – Я Виктору сказала: «У тебя все внутри переворачивается от зависти и от злости». Потому что технически его тело делало все правильно. А вот состояние внутреннее надо было найти. В балете не движение главное, а образ. Движение помогает образу, оправдывает образ.

Саркисьян: – Вот Валентин Николаевич Елизарьев скрупулезно отбирал для спектакля движения, чтобы у каждого героя был определенный хореографический язык. Он это делал прекрасно, и, главное, сам показывал. Как встанет – видно, что это Спартак. Или – Красс. С ним было интересно и легко.

– А сейчас вам по-прежнему нужны физические нагрузки? Тело по привычке требует?

– Требует профессия, потому что теперь мы педагоги и должны все движения показывать детям. А они как губка впитывают: как ты показал, так они и сделают.

Елена МОЛОЧКО.

СЛЫШАЛИ?

Вьетнам стал мировым лидером по росту числа богачей

Вьетнам вышел на первое место в мире по показателю увеличения числа богачей среди местного населения, передает ТАСС со ссылкой на исследование международной консалтинговой группы Knight Frank, посвященное росту благосостояния населения в мире.

По данным, собранным исследователями, с 2010-го по 2016 год количество сверхбогатых людей во Вьетнаме выросло на 320%. По этому показателю Вьетнам в процентном отношении уже обогнал Индию и Китай, которые в те же самые годы продемонстрировали рост числа богачей на 290% и 281% соответственно.

В РОССИИ

Авиакомпания «Победа» обучит сотрудников самбо и дзюдо

Бюджетная «дочка» «Аэрофлота» – авиакомпания «Победа» – отказалась от привлечения частных охранных предприятий (ЧОП). Вместо этого принято решение обучить сотрудников технике самообороны, передает РИА «Новости».

«Мы нашли более выгодный вариант: будем обучать своих сотрудников самбо и дзюдо. В этом случае нам не придется повышать цены на билеты», – заявил журналистам гендиректор «Победы» Андрей Калмыков.

Руководитель компании пояснил, что привлечение ЧОПов увеличило бы стоимость авиабилетов на 2%, тогда как проведение мастер-классов по самообороне обойдется намного дешевле и на цены не повлияет.

Ранее сообщалось о ряде нападений пассажиров на сотрудников «Победы». Так, 10 февраля в московском аэропорту «Внуково» пассажир избил менеджера авиакомпании. Мужчина, опоздавший на рейс, начал требовать возврата денег за билет, после чего плюнул сотруднику в лицо и ударил его несколько раз по голове.

В сентябре прошлого года, по данным самой авиакомпании, пассажиры, опоздав на посадку, потребовали задержать вылет самолета. 10 человек, ворвавшись в офис, угрожали расправой и громили офисную технику, после чего избили сотрудника «Победы», поведал перевозчик. Пострадавший обратился за медицинской помощью, зафиксировал побои и написал заявление в полицию.

БОЛЬШАЯ ПОЛИТИКА

В Роттердаме отменили выступление главы турецкого МИД

Ранее подобные мероприятия аннулировали и в ряде немецких городов.

Как сообщил мэр города Ахмед Абдуталеб, владелец здания, где было запланировано мероприятие, отказал в предоставлении площадки для выступления.

Турецкий министр иностранных дел намеревался выступить в связи с проведением референдума по внесению изменений в Конституцию страны. Поправки предусматривают превращение Турции из парламентской республики в президентскую. Ранее в Германии был отменен целый ряд мероприятий с участием турецких политиков, включая министра иностранных дел Турции Чавушоглу. Этот шаг вызвал в Анкаре резкое недовольство.

ЮЖНАЯ КОРЕЯ

Погрузили общество в порочный круг коррупции

Адвокаты отстраненной от власти Пак Кын Хе, президента Южной Кореи, отвергли обвинения в ее причастности к коррупционному скандалу. Следственная группа особого назначения обвинила Пак Кын Хе в том, что она вступила в сговор со своей подругой Цой Сун Силь с целью получения взяток с корпораций страны, включая Samsung.

Комментируя итоги 70-дневного независимого расследования, глава следственной группы Пак Юн-Су *(на фото в центре)* заявил: "В центре внимания следственной группы особого назначения – случаи использования служебного положения в корыстных целях, тайный сговор правительства и бизнеса, который погрузил наше общество в порочный круг коррупции".

Подруга президента Цой Сун Силь, не занимавшая государственных постов, сейчас находится под арестом и обвиняется во вмешательстве в государственные дела. Следователи считают, что Samsung давала взятки Цой Сун Силь взамен на поддержку правительством Южной Кореи бизнеса.

Обвинения выдвинуты в общей сложности против 30 человек, включая фактического главу Samsung Ли Чжэ Ёна. Южнокорейская корпорация, крупнейший производитель смартфонов, также отвергла все обвинения в свой адрес.

ПЕЧАЛЬНО!

Кровавая свадьба

На свадебной церемонии в окрестностях города Тикрит на севере Ирака произошли взрывы, в результате которых погибло более 20 человек.

Инцидент произошел в деревне Хаджадж, расположенной в 20 километрах от Тикрита. Картина случившегося до конца не ясна. По-видимому, на свадьбу проникли четыре террориста и привели в действие пояса смертников.

Только в феврале 2017 года жертвами насилия в Ираке стали 392 человека, более 600 человек пострадали, говорится в докладе миссии ООН по оказанию содействия Ираку.

УРАЖАННІ

Армен САРДАРАЎ, доктар архітэктуры

Усход ёсць Усход

«Усход ёсць Усход, Захад ёсць Захад...» – так калісьці выказаўся выдатны англійскі паэт Рэдзьярд Кіплінг. Яго, як вядома, папракалі за пыху «белага заходняга чалавека» ў адносінах да «каляровых» людзей Усходу.

Гэтыя вершаваныя радкі мне прыгадаліся невыпадкова. Там, дзе пачынае свой ранішні разгон сонца, сёння льецца кроў. У жорсткім супрацьстаянні сышліся Усход і Захад у Сірыі, Іраку, Лівіі. У той час як апошні радок вершаванай страфы Кіплінга рэфрэнам гучаў і гучыць: «…І ім не сысціся ніколі».

Рабочая паездка групы беларусаў у Ісламскую Рэспубліку Іран дазволіла хаця б на долю мікрона зазірнуць у гэты дзіўны экзатычны свет Усходу. І дала шанц зноў задумацца аб фатальным супрацьстаянні, аб адрозненнях гістарычных шляхоў, веравызнанняў, культур, цывілізацый Усходу і Захаду. Архітэктурная навуковая мэта камандзіроўкі дазволіла мне з самага пачатку сустрэцца з адной з самых старажытных кропак канфлікту Захаду і Усходу.

Гэта адбылося ў дзіўным месцы, у адной са славутых калысак сусветнай архітэктуры – на руінах вялікага горада Персеполіса, размешчанага на поўдні Ірана, і палаца, закладзенага старажытным персідскім царом Дарыем у VI ст. да н.э. і адбудаванага яго вялікім нашчадкам Ксерксам у V ст. да н.э. Персеполіс увасобіў у сабе лепшыя рысы старажытнаперсідскага дойлідства: прадуманасць планіроўкі, якая суадносіцца з мясцовасцю, архітэктурную камернасць і манументальнасць аднначасова, гарманічнае злучэнне архітэктуры са скульптурай.

Тут, сярод стройных калон палаца, яшчэ раз я пачуў тую гісторыю, якую калісьці прачытаў у Плутарха. У IV ст. да н.э. Персеполіс заваяваў вялікі цар Аляксандр Македонскі. Але менавіта гэты палац ён знішчыў, спаліў, падпарадкаваўшыся закліку... але каго? Пераможнае македонскае войска, якое святкавала ў палацы, суправаджалі жанчыны. Гэтыя жанчыны не адрозніваліся прыкладнымі паводзінамі: акрамя таго, што яны займаліся гаспадарчымі справамі, яны ўлагоджвалі інтымныя жаданні воінаў. Адна з іх, набліжаная да самога палкаводца, звалася Таіс, або Таіс Афінская. Яна таксама была гетэрай, што азначала зліццё жаночага інтэлекту з разняволенасцю і фізічнай платнай даступнасцю нават з боку не аднаго, а многіх. Менавіта Таіс у разгар пераможнага балю заклікала цара знішчыць Персеполіс, і захмялелы Аляксандр сам узяў у рукі факел і загадаў разбурыць велічны будынак. Кажуць, потым доўга шкадаваў аб гэтым.

Руіны старажытнага Персеполіса.

Баль Аляксандра Македонскага. З карціны Г.Сімані.

У гістарычнай памяці персаў-іранцаў гэты эпізод пакінуў, аднак, глыбокі след. Аб гэтым да сённяшняга часу вяшчаюць экскурсаводы і радыётранслятар ў самім Персеполісе. Гэтая гістарычная адпраўная кропка высвятляе яшчэ адну вялікую праблему – праблему ролі жанчыны на сучасным Захадзе і Усходзе, праблему адносін да яе. Якая павінна быць роля жанчыны ў грамадстве, у сучаснай сям'і? Ключавая або другарадная?

Тут пра многае пачынаеш задумвацца, напрыклад пра гендарную роўнасць, пра практыку аднаполых шлюбаў, пра правы сексуальных меншасцяў. Захад гэтыя ідэі цяпер пракламуе, і ў шматлікіх выпадках выстаўляе іх як палітычныя ўмовы прыняцця «дэмакратычных каштоўнасцяў».

Там, у Персепалісе, я стаў назіраць за іранскімі жанчынамі, хоць разумеў, што рабіць гэта адкрыта – значыць парушыць мясцовыя традыцыі. Мой погляд, дзякуй Богу, не быў заўважаны, але для сябе я адзначыў, што мясцовыя жанчыны зусім не выглядаюць адчужанымі і замкнёнымі. Наадварот, я ўбачыў у гэтых жанчынах вытанчанасць, непаказное какецтва і нават элегантнасць у вопратцы, якой не перашкаджалі накінутыя на галаву шалікі або хустачкі. Дарэчы, там я ўспомніў традыцыі нашых жанчын з беларускага, праваслаўнага свету, з дзяцінства ўсплыў вобраз маёй цудоўнай бабулі Праскоўі, якая заўсёды насіла хустку на галаве, а яна якраз была родам з гістарычнай крывіцкай зямлі.

Вобразы сучасных іранскіх жанчын.

Пасля пераможнага знаходжання ў Персіі Аляксандр Вялікі «заразіўся» ўсходнім духам. Ён стаў насіць персідскае адзенне і пачаў прытрымлівацца некаторых тутэйшых звычаяў. Больш за тое, ён доўга не хацеў зыходзіць з Персіі, і толькі незадаволенасць набліжаных прымусіла яго зрабіць гэта. Прычым сувязь Усходу і Захаду не была тады парушана, намеснікам Персіі Аляксандр прызначыў аднаго са сваіх найбліжэйшых памочнікаў – Сялеўка, які ажаніўся з персіянкай і заснаваў грэка-персідскую царскую дынастыю Селяўкідаў.

Там, у Персепалісе, мне сустрэўся скульптурны рэльеф з выявай «Бога Мудрага» – Ахурамазды. Ён – аснова веры старажытных персаў зараастрызму. Заснавальнік гэтай веры Зараастр, або Заратустра (Заратуштра), з'яўляецца адным з самых вялікіх пракаў у гісторыі чалавецтва. Ён першы абвясціў найважнейшыя прынцыпы этыкі, побыту, маралі, вылучыў ідэю вечнай барацьбы Дабра са Злом. Заратуштра, старажытны прарок Усходу, дзіўным чынам злучыўся пасля з Захадам. Не толькі праз Ніцшэ, чый вялікі філасофскі твор называўся «Так казаў Заратустра», але і праз мастацкую сімволіку. Графічную (кажучы сучаснай мовай – дызайнерскую) выяву крылатага Бога Мудрага выкарыстоўвалі нацысцкія дызайнеры для стварэння сімволікі Трэцяга рэйха. Усход і Захад не сыдуцца? Але вось пачалі ж у старажытнасці сыходзіцца і сыходзіліся пасля.

Скульптурны рэльеф з выявай Ахурамазды.

Наступным вялікім архітэктурным уражаннем было наведванне Пасаргад, сталіцы старажытнага персідскага царства, якое ўзначальваў Кір Вялікі. Тут прадметам вывучэння быў іншы архітэктурны аб'ект – надмагільны манумент цару Курушу, Кіру Вялікаму. І вось яшчэ адна дзіўная сувязь, гэтае надмагілле. Невялікі па сваіх памерах (13х12х11 метраў) – архітэктурны твор, які ўвасабляе ідэю захавання памяці аб вялікай асобе, злучаючы ў сваім вобразе ўрачыстасць з лаканізмам і прастатой.

Маўзалей Кіра Вялікага ў Пасаргадах.

Вывучаючы гэты кампактны аб'ект, які дзіўна «гучыць» у прасторы, раптам разумееш, якую архітэктурную ідэю ўзяў за аснову Аляксей Шчусеў, які праектаваў маўзалей У.І.Леніна. Не, не велічэзная егіпецкая піраміда была пакладзена ў аснову яго архітэктурнай ідэі (іншы выдатны дойлід – Фёдар Шэхтэль – прапанаваў для маўзалея менавіта форму піраміды), а ідэя ступеньчатага невялікага аб'ёму, які накіраваны да неба і аднначасова трывала стаіць на зямлі. Так Усход і Захад зноў аказваюцца звязанымі праз архітэктуру.

Дакрананне да зараастрызму, адной з першых рэлігійна-філасофскіх дактрын чалавецтва, прымусіла звярнуцца да працягу вывучэння духоўных пачаткаў у жыцці персаў. Пасля прыходу ісламу на Іранскае нагор'е тут заквітнела не толькі ўзрушаючая мусульманская архітэктура, але і нарадзіўся суфізм, рэлігійна-філасофскае вучэнне, якое звяртаецца не толькі да Бога і да грамадска-духоўных праблем, але і да ўнутранага свету індывідуальнага чалавека. Суфізм, адным з паслядоўнікаў якога быў шэйх Сафі-Эд-Дзін, маўзалей якога ў Іранскім Азербайджане (у горадзе Ардабіль) давялося наведаць, зрабіў велізарны ўплыў не толькі на ўсходнюю філасофію ісламу, але і на еўрапейскіх філосафаў XX стагоддзя, у прыватнасці, на такі накірунак філасофіі, як экзістэнцыялізм.

(Заканчэнне ў наступным нумары.)

Жамчужына ісламскай архітэктуры Ірана – маўзалей шэйха Сафі-Эд-Дзіна ў Ардабіле.

Народная Воля http://www.nv-online.info 10 САКАВІКА 2017 г.

ДАВЕДАЧНАЕ БЮРО

На пытанні чытачоў адказвае старшыня Пухавіцкай раённай арганізацыі ГА "Беларускае таварыства абароны правоў спажыўцоў" Васіль ВАЛАСЮК.

Смеццеправод адчыняецца з грукатам

Вечка смеццеправода на лесвічнай пляцоўцы адчыняецца і зачыняецца з такім грукатам, што чутно нават у кватэры. Малыя дзеці прачынаюцца, калі нехта выкідвае смецце. Ці можна звярнуцца ў ЖЭС, каб выправілі гэты недахоп? І ці трэба аплачваць рамонт з уласнай кішэні?

Андрэй БУЛАЙ, г.Чэрвень.

– За рамонт вы не павінны нічога плаціць. Проста трэба звярнуцца ў ЖЭС і паведаміць дыспетчару аб праблеме, якую трэба вырашыць. Альбо заявіце прэтэнзію.

У планшэце – няроўны экран

Набылі планшэт, праўце добра. Але, калі вырашылі паставіць на экран спецыяльнае ахоўнае шкло, майстар сказаў, што не зможа гэтага зрабіць, бо экран няроўны. Няўзброеным вокам гэты хіб адразу і не ўбачыш. Ці можна замяніць планшэт альбо патрэбна экспертыза тавару?

Святлана ПРАЦЭВІЧ, г.Шчучын.

– Па заяве вы можаце адмовіцца ад рамонту і патрабаваць замены тавару.

Вярнуць тавары «сэканд-хэнд»

Купіла на рынку, дзе прадаюць тавары, якія ўжо былі ва ўжыванні, кашулі. Дома высветлілася, што яны не адпавядаюць тым памерам, што пазначаны на іх. Ці можна за тавары "сэканд-хэнд" вярнуць грошы альбо абмяняць кашулі?

Валянціна, Мінск.

– Нельга. Такі тавар нельга вярнуць альбо абмяняць. Але мая вам парада: звярніцеся да таго прадаўца, у якога набывалі кашулі, і без усялякіх прэтэнзій патлумачце сітуацыю. Упэўнена, што гэта не дарагое брэндавае адзенне, думаю, вам пойдуць насустрач.

Аўто на падмену

Скажыце, ці абавязаны дылер прадастаўляць мне на падмену аўтамабіль, пакуль мой будзе знаходзіцца на абслугоўванні ў гарантыйнай майстэрні?

Аляксей ПУГАЧ, г.Жлобін.

– Не, гэта не прадугледжана законам.

Вярнуць кнігу ў букіністычны магазін

Набыў кнігу ў букіністычным магазіне, але, калі прыйшоў дадому, жонка мне паведаміла, што такая кніга ў нас дома ўжо ёсць. Ці можна вярнуць тавар назад?

Сцяпан ГАРАЧКА, г.Маладзечна.

– Можна вярнуць на працягу 14 дзён з дня пакупкі.

Няякасны тавар у гіпермаркеце

У адным буйным гіпермаркеце прадавалі памідоры са зніжкай, але амаль палова з іх былі папсаванымі. Няўжо гандлёвым сеткам дазваляецца прадаваць такі няякасны тавар?

Алена ВАРАЎКА, г.Валожын.

– Пры такім продажы спажыўцу даецца права самому выбіраць лепшы па якасці тавар.

Прэтэнзіі ў гасцініцы

Нярэдка бываю ў камандзіроўках, ёсць прэтэнзіі да якасці паслуг у некаторых беларускіх гасцініцах. Што рабіць, калі ў гэтай у мяне з'явіліся такія прэтэнзіі, але адміністрацыя ўстановы не рэагуе на іх?

Антон ЗАПОЛЬСКІ, Мінск.

– Калі нумар быў папярэдне забраніраваны, то патрабуйце, каб вярнулі грошы. Калі ж не, то прасіце, каб вам далі іншы нумар.

Ад чайніка непрыемны пах

Купіла чайнік, а дома, калі ён стаў кіпець, з'явіўся вельмі непрыемны пах пластмасы. Думала, што з часам пройдзе, але пах не знік і праз два тыдні. Ці можна вярнуць грошы альбо замяніць тавар?

Тамара КАРЫЗНА, Лідскі раён.

– Можна, бо гэта, хутчэй за ўсё, вытворчы недахоп.

НЕСТАНДАРТ

Беларускія мужчыны саромеюцца ісці да лекараў

*Да якога ўзросту чалавек лічыцца маладым? Чым карысныя шматмоўе і вышыванка? Якіх хвароб больш за ўсё баяцца беларусы і чаму не трэба баяцца? Пра гэта і многае іншае ў рамках праекта «Жывая мова» ў Полацку распавёў **прафесар геранталогіі Кірыл ПРАШЧАЕЎ.***

«Жывая Мова» – гэта супольны праект, створаны Полацкай гарадской арганізацыяй ГА «Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны» і інфармацыйна-культурніцкім цэнтрам «ІніцыАрт».

Мэта ініцыятывы заключаецца не толькі ў навучанні беларускай мове. Арганізатары паказваюць, што, размаўляючы па-беларуску, можна таксама рэалізаваць у прафесіі і зрабіць паспяховую кар'еру.

На творчых сустрэчах запрашаюцца вядомыя беларусы. Месяц таму пісьменнік Уладзімір Арлоў прэзентаваў сваю кнігу «Айчына».

Днямі перад жыхарамі Полацка з лекцыяй выступіў доктар медыцынскіх навук, дырэктар навукова-даследчага медыцынскага цэнтра «Геранталогія» (Масква), першы намеснік старшыні Беларускага рэспубліканскага геранталагічнага грамадскага аб'яднання Кірыл Прашчаеў.

Геранталогія – навука, якая вывучае прычыны старэння чалавека.

Кірыл Прашчаеў – ураджэнец Полацка. Цяпер жыве і працуе на дзве краіны.

– *Маё жыццё звязана з Полацкам і Наваполацкам,* – сказаў Кірыл Іванавіч. – *Так склалася, што апошнія 10 гадоў я жыву і ў Беларусі, і ў Расіі. Нягледзячы на тое, што я двухмоўны чалавек, родная мне мова беларуская.*

Спецыяліст узгадаў 1990-я гады, калі ў краіне сапраўды было двухмоўе. Ён тады вучыўся ў Віцебскім медыцынскім універсітэце. Паводле слоў Кірыла Прашчаева, і студэнты, і выкладчыкі размаўлялі на беларускай, рускай мовах і цудоўна разумелі адзін аднаго.

– *Беларуская мова мне дапамагае ў прафесіі,* – распавёў дырэктар медыцынскага цэнтра. – *У нашай навуцы ёсць тэрмін «старэчая астэнія». І калі па-руску трэба растлумачыць, што гэта такое, то атрымліваецца так: «Старэчая астэнія – стан, калі чалавек становіцца нямоглым, губляе цікавасць да жыцця, павольна перасоўваецца і гэтак далей». Няма аднаго слова, якім можна ахарактарызаваць хваробу. А па-беларуску гэта – кволы чалавек. Наша мова больш прыстасавана.*

Некалькі гадоў таму ў краіне было створана Беларускае геранталагічнае аб'яднанне. Спецыялісты арганізацыі вывучаюць і прасоўваюць сусветныя геранталагічныя навінкі.

А навошта наогул даследаваць працэс старэння арганізма і хто гэтым займаецца?

– *Раней жыццё было чорна-белым, а цяпер [illegible],* – тлумачыць ураджэнец Полацка. – *[illegible] Чорна-белы колер зручны для жыцця, але насамрэч [illegible]вы. І жыццё [illegible]ста: таму [illegible] рыхтавацца.*

Кірыл Прашчаеў распавёў, у якім узросце надыходзіць старасць: ад 18 да 44 – малады ўзрост, ад 45 да 59 – сталасць, 60–74 – пажылы ўзрост, 75–89 – старэчы, 90 гадоў і больш – доўгажыхары.

– *Гэтую класіфікацыю распрацавала Сусветная арганізацыя аховы здароўя,* – удакладніў беларускі навуковец. – *Старасць наступае толькі ў 75 гадоў. І я раю людзям майго ўзросту (43 гады): да 45 мы будзем лічыцца маладымі.*

Чаму менавіта 45? У ідэале ў гэтым узросце ў чалавека не павінна быць ніякіх хранічных хвароб. Калі ўжо ёсць артэрыяльная гіпертэнзія, атлусценне, цукровы дыябет, то гэта заўчаснае старэнне. Таксама да 45 гадоў жанчына можа нарадзіць здаровае дзіця.

[illegible] ўзровень якасці жыцця. А вось у далейшым у чалавека павышаецца рызыка залежнасці ад іншых: сацыяльных службаў, сваякоў і гэтак далей.

Задача геранталогіі – максімальна адцягнуць надыход таго ўзросту, калі чалавек не можа жыць самастойна.

– *І вы бачыце, якая надобрая сітуацыя ў нашым грамадстве з хваробамі!* – адзначае Кірыл. – *Колькі людзей ужо ў сталым узросце сутыкаюцца з заўчасным старэннем! Такога быць не павінна.*

На думку прафесара геранталогіі, цяпер у беларускім грамадстве фарміруецца культ маладосці. Асабліва гэта тычыцца жанчын, якія з некалькіх зморшчынак на твары робяць катастрофу.

– *У Расіі я аднойчы назіраў такую сітуацыю,* – [illegible] *жанчына, якой было 64 гады, мае твар 18-гадовай дзяўчыны. Сёння так зрабіць нескладана. І вось гэтая жанчына падымаецца на сцэну, каб чытаць даклад. І на прыступках у яе здараецца прыступ остэахандрозу. Які сэнс у такой знешнасці? Таму трэба імкнуцца не толькі да маладога твару, але і да здаровага цела.*

Як тлумачыць доктар медыцынскіх навук, хвароб не варта баяцца, але сваё жыццё трэба планаваць у любым узросце.

Старэнне небяспечна не шматлікімі хваробамі (імі можна кіраваць), а зніжэннем якасці жыцця. Не страшна, калі ў чалавека цукровы дыябет, а вось калі ён не ходзіць, то наступствы могуць быць жудаснымі.

На думку жыхароў Полацка, больш за ўсё беларусы баяцца захварэць на рак.

– *Рызыка захварэць на рак у 80 разоў ніжэй, чым захварэць на дэменцыю (парушэнне дзейнасці мозгу),* – сказаў Кірыл Іванавіч. – *70 працэнтаў хворых на рак пражываюць яшчэ 5 і больш гадоў. А вось ад дэменцыі нічога не ўратуе.*

Як старэць, кожны выбірае сам, але ёсць праграма, як гэта рабіць правільна: харчаванне, рух і стварэнне мазгавога рэзерву.

Як аказалася, шматмоўе спрыяльна ўплывае на мозг, бо людзі, якія размаўляюць на некалькіх мовах, старэюць не так хутка.

– *Існуе мноства дыет,* – распавядае прафесар. – *Але найбольш эфектыўная, калі ўжываем 50–70 працэнтаў агародніны і садавіны. [illegible]*

Існуюць нармальныя спосабы правільнага харчавання. Вы можаце есці што хочаце, але абавязкова кожны дзень трэба з'ядаць да 400 грамаў разнакаляровых хрусткіх прадуктаў: капусты, яблык, перцу, агуркоў і гэтак далей.

Для прафілактыкі дэменцыі людзям ва ўзросце прафесар раіць выкарыстоўваць розныя гаджэты і праграмы.

– *Калі вашы бабулі і дзядулі атрымліваюць пенсію на банкаўскія карткі, а вы дапамагаеце ім здымаць грошы, то вы робіце дрэнную працу,* – тлумачыць Кірыл Іванавіч. – *Трэба ўзяць бабулю, прывесці да банкамата, і няхай з 20-га разу, але яна сама націсне на кнопкі і зніме грошы.*

Каб развіваць дробную маторыку рук, Кірыл Прашчаеў параіў займацца вышываннем.

– *У нас працуюць розныя цэнтры абслугоўвання насельніцтва,* – кажа доктар медыцынскіх навук. – *Але яны прапануюць людзям нецікавыя заняткі – нейкую лепку з пластыліну і гэтак далей. А калі бабулі займаюцца вышываннем для дзяцей або ўнукаў, то ў іх узнікаюць надзея і настрой. [illegible]*

– Чаму ў Беларусі высокі ўзровень смяротнасці сярод мужчынскага насельніцтва?

– *Гэта праблема ўсіх постсавецкіх краін,* – сказаў «Народнай Волі» Кірыл Прашчаеў. – *І прычын тут шмат: гэта звязана з ладам жыцця, узроўнем захворвання сярод мужчын. Яны не так клапоцяцца пра сваё здароўе, як жанчыны. Таксама ў нашым грамадстве ёсць традыцыйнае меркаванне, што мужчына павінен цярпець. Мы цярпім і саромеемся ісці да лекара. Ну і, зразумела, праблема няправільнага харчавання тут таксама існуе.*

– Вам даводзілася сутыкацца з агрэсіўнай рэакцыяй пацыентаў на беларускую мову?

– *Я знаходжуся ў адэкватным стане. Усё жыццё размаўляю на роднай мове, але, калі бачу, што чалавеку цяжка са мною размаўляць па-беларуску, пераходжу на рускую. Не бачу ў гэтым нічога дрэннага.*

Мне наогул здаецца, што калі звяртаешся да чалавека па-беларуску, а ён не можа адказаць, то ніякавата сябе адчувае суразмоўца. І гэта вельмі добры знак, бо чалавек захоча змяніць сітуацыю.

– Як аказалася, двухмоўе падаўжае жыццё...

– *Так. А можна яшчэ вывучаць англійскую і іншыя еўрапейскія мовы на добрым узроўні.*

P.S. Заняткі праекта «Жывая мова» праходзяць у кавярні «Раздол» кожны аўторак у 18.30.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Андрэй Саннікаў падчас першай тэатральнай чыткі п'есы ў Празе.

«Захады» Андрэя Саннікава

Днямі ў Празе адбылася прэм'ерная чытка новай п'есы былога кандыдата на прэзідэнцкае крэсла Андрэя Саннікава "Захады".

Свой твор Андрэй Саннікаў асабліва не афішаваў. І п'есу пакуль не чыталі нават блізкія былога палітыка.

Чарнавік сваіх накідаў Саннікаў даў пачытаць свайму сябру, вядомаму чэшскаму рэжысёру Андрэю Кробу, а той сказаў: "Дык гэта гатовы тэатральны твор!" Так "Захады" трапілі на шырокую аўдыторыю.

Пра што п'еса? Пра турму. Пра адносіны паміж турэмшчыкамі і зняволенымі. Тэма "Захадаў" заснавана на турэмным досведзе Саннікава.

Вера ВІР.

БУДЬТЕ ЗДОРОВЫ

Красные родинки – опасны ли они?

Маленькие алые пятнышки, которые вдруг появляются на нашем теле, заставляют нас пугаться и тревожиться. Они не болят, но выглядят не особо эстетично, а главное – мы себя постоянно спрашиваем, из-за чего они появились. Давайте разберемся более подробно.

Почему они появляются?

Научное название красных пятнышек, о которых мы сегодня говорим, красный невус, или ангиома. Как правило, они бывают у людей со светлой кожей или среднего возраста. Они не представляют опасности для здоровья, но если появляются часто и в большом количестве, то это повод обратиться к врачу, потому что, вне всяких сомнений, это сигнал, что в вашем организме происходят какие-то изменения. Обычно эксперты в этой области связывают появление красных родинок с не совсем корректной работой печени. Они могут также появляться из-за неправильного питания, когда в кишечнике и печени скапливается много токсинов.

Их появление спровоцировано аномальным ростом кровеносных сосудов.

Размер красных родинок находится в диапазоне от 1 до 4 миллиметров. Они могут быть расположены в области подмышечных впадин, половых органов, пяток, груди, спины, рук, ног.

Красные пятнышки на лице, кистях рук и других открытых участках тела, которые редко находятся под одеждой, могут появиться из-за чрезмерного пребывания на солнце.

Обратите внимание на края таких родинок и их текстуру. Если они неровные, шершавые и в размере превышают 6 мм, то необходимо обратиться за консультацией к дерматологу.

Посмотрите внимательнее и на самых маленьких обитателей вашей семьи, у деток с очень светлой кожей также могут появиться такие красные точки на теле. Поэтому следует регулярно осматривать своих детей, чтобы держать ситуацию под контролем.

Очень часто появление таких родинок носит наследственный характер.

Еще одной причиной их появления на теле могут быть незначительные гормональные изменения у женщин.

Ну и наконец они могут появляться с возрастом.

Диагностика

Если вы обнаружили на своем теле красную родинку, главное, не бойтесь, так как ничего серьезного не случилось и никакого лечения применять не требуется. Вам нужно будет сделать следующее:

Если родинки появляются в большом количестве в области груди, обратитесь к врачу. Одна или две не имеют особо важного значения, но неожиданное появление большего количества может быть сигналом проблем со здоровьем.

Проверьте, какую форму имеют ваши родинки, симметричные или асимметричные они. Если второе – обратитесь к врачу.

Обратите внимание на их оттенок. Если они красного цвета, то проблем нет, но если они постепенно темнеют, то следует уведомить об этом своего лечащего врача.

Лечение и профилактика

* Эксперты утверждают, что для предотвращения появления красных родинок на теле необходимо регулярно очищать кишечник и укреплять печень.

* Постарайтесь пить не менее двух литров воды в день.

* Старайтесь есть больше свежих овощей и пить натуральные соки. Очень полезными в этом плане будут морковь, артишоки и сельдерей.

* Водоросли спирулина, к примеру, прекрасно впитывают в себя скопившиеся в кишечнике токсины.

* Включите в свой рацион оливковое масло и авокадо.

* Начинайте свое утро со стакана лимонного сока.

* В день старайтесь выпивать не менее двух стаканов сока (предпочтительнее клюквенного, ананасового, гранатового).

* Избегайте потребления молочных продуктов (можете заменить их на растительное молоко).

* Один раз в день принимайте настой из одуванчика, это прекрасное очищающее средство для организма.

* Чтобы избежать появления красных родинок, помимо того, что нужно придерживаться сбалансированного питания, следует еще и защитить себя от негативного воздействия солнечных лучей. Ведь солнцезащитный крем вполне может предотвратить появление таких родинок на лице и в области шеи.

* А вообще постарайтесь всегда поддерживать свою кожу хорошо увлажненной, потребляйте достаточное количество витамина С и избегайте пребывания на солнце с 12 до 16 .

Народная Воля http://www.nv-online.info 10 САКАВІКА 2017 г.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 13 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.40 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.20 «Зона Х».
09.10 «Главный эфир».
10.20 «Клуб редакторов».
11.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.05, 13.10 «Когда зацветет багульник». Х/ф.
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25, 16.30 «Сваты-5». Сериал.
17.40 «Белорусское «Времечко».
19.20 «Арена».
20.00 «Форум».
21.00 «Панорама».
21.45 «След». Сериал.
23.55 «День спорта».
00.10 «Жить сначала». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.05 «Золотой гусь». Х/ф.
10.35, 22.35 «Тэлебарометр».
11.10 «Копейка в копейку».
11.45 «Счастливы вместе-4». Сериал.
13.35 «Любовь онлайн».
14.45, 21.25, 22.05 «Барышня-крестьянка».
16.00 «Универ-шеф».
16.35 «Магия лунного света». Х/ф.
18.25 «Репортер».
19.15 «Суперлото».
20.10 «Свадьба вслепую».
22.00 «КЕНО».
22.40 «Верните мне красоту».
23.45 «Пин_код».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20 «Майстры і куміры».
09.10, 14.15 «Ой, ма-мач-кі!». Серыял.
11.00 Мультфільм.
11.05 «Гітара па крузе».
12.15 «Нацыянальны хіт-парад».
13.10 «Размаўляем па-беларуску».
13.35 «Героі. Асабовая справа».
16.00, 21.05 «Спынены палёт «Тхароў».
16.35, 21.40 «Цешча». М/ф.
17.45, 22.50 «Міравы хлопец». М/ф.
19.00 Юбілейны канцэрт заслужанага артыста Рэспублікі Беларусь У.Перліна.
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.35 «Хоккей для всех».
08.00 Теннис. Турнир WTA.
10.00 Футбол. Кубок Беларуси. ¼ финала. «Динамо-Минск»–»Динамо» (Брест).
11.50 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Второй полуфинал. «Неман» (Гродно) – ХК «Гомель».
13.40, 14.50, 23.00, 23.55 Биатлон. Этап Кубка мира. Контиолахти.
16.20 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ½ финала.
18.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
19.20 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Второй полуфинал. «Неман» – ХК «Гомель» (в перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
21.30 «Время футбола».
22.15 «PRO-спорт. Итоги недели».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Контуры».
10.00 «Жить здорово!».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
19.00 «Жди меня».
20.00 «Время».
21.05 «Дело принципа».
22.15 «Все сложится».
22.55 «Валланцаска – ангелы зла». Х/ф.
01.00 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
10.00 «Картина мира».
10.55 «Погода на неделю».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Что происходит».
12.50 «Комната смеха».
13.35 «Наше дело».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Беглянка». Сериал.
19.15, 20.40 «Чокнутая». Сериал.
22.00, 23.10 «Круговорот». Сериал.
00.15 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
10.20 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Курортная полиция». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Лесник. Своя земля». Сериал.
21.25 «Охота на дьявола». Сериал.
23.10 «ЧП.by».
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Тоже люди».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30 «Неделя».
09.25 «Большой завтрак».
10.05 «Всем по котику».
10.45, 00.00 «Знахарь». Сериал.
12.30, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Документальный проект».
14.35 «Самая полезная программа».
15.30 «Ремонт по-честному».
16.00 «Следаки». Сериал.
16.50 «Большой город».
18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Военная тайна».
23.05 «Тайны Чапман».
01.30 «Цыган». Сериал.

Мир

06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00, 01.20 «Слоны – мои друзья». Х/ф.
12.30 «Бремя обеда».
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 04.20 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Сиделка». Х/ф.
00.05 «Спрут». Сериал.

Россия Культура

07.00 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.40 «Наблюдатель».
11.15 «Бриолин». Х/ф.
13.05, 18.20 «Мировые сокровища».
13.20 «Честь мундира».
14.00, 22.35 «Линия жизни».
15.10 «Дневной поезд». Х/ф.
16.45 Анне-Софи Муттер, Чен Рейс, Зубин Мета, Сейджи Озава и оркестр Венской филармонии. Концерт.
18.35 «Любовь и страсть уравновешенного человека».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.05 «Правила жизни».
20.30 «Сати. Нескучная классика...».
21.10 «Тем временем».
21.55 «Больше, чем любовь».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Энигма. Гэри Граффман».
00.30 «Робер Брессон и Андрей Тарковский. Диалог посредством изображений».
01.10 «Левон Лазарев. Шаг в вечность».
02.40 Э.Шоссон. «Поэма».

Белсат

07.00, 21.00, 00.50 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.55 «Над Нёмнам».
08.10 «Людскія справы»: «Народ без голасу».
08.45 «Зона «Свабоды».
09.20, 15.30 «Эксперт».
09.50 «Пракурор». Серыял.
10.35 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак. серыял.
11.05 «Мова нанова»: «Салон прыгажосці».
11.25 «Паўторнае выкарыстанне». Д/ф.
12.45, 22.00 «Кінаклуб»: «45 гадоў».
13.00, 22.15 «45 гадоў». М/ф.
14.30 «Дыктатар – занятак псіхапатаў». Д/ф.
15.55 «Who is mister Putin?». Д/ф.
17.40, 21.45 «Сведкі».
18.00, 19.30, 23.50 «Студыя «Белсат».
18.35 «Размова дня».
18.55 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
19.05 «Асабісты капітал».
21.25 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Пагоня» працягласцю сем вякоў».

ВТОРНИК, 14 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.15 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.40 «Зона Х».
09.10, 22.00 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.35, 12.10, 20.00 «Практика». Сериал.
13.05 «День в большом городе».
14.00, 16.35 «Семейные мелодрамы».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.00 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Специальный репортаж».
00.35 «День спорта».
00.45 «Жить сначала». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.35 «Тэлебарометр».
09.05, 18.35 «Последний из Магикян». Сериал.
10.15, 17.10 «Такая работа». Сериал.
11.05, 16.15 «Не родись красивой». Сериал.
12.00 «Два рубля».
12.20, 19.40 «Папа попал».
14.05, 21.20, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Город».
18.00 «О еде».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответный матч. «Лестер» (Англия) – «Севилья» (Испания). Прямая трансляция.
00.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответные матчи. Обзор.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.15, 13.15 «Ой, ма-мач-кі!». Серыял.
11.00 «Гітара па крузе».
12.15 «Наперад у мінулае».
12.40 Мультфільм.
12.50, 23.55 «Дыяблог».
15.05 «Подых струн».
15.45, 21.05 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай».
16.25, 21.40 «Вяртанне Будулая». Серыял.
17.45, 23.00 «Сеткавая пагроза». Серыял.
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.00 «Выйсце ёсць».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 «PRO-спорт. Итоги недели».
08.40 «Время футбола».
09.20 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Второй полуфинал. «Неман» (Гродно) – ХК «Гомель».
11.15 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ½ финала.
13.10 Теннис. Турнир WTA.
18.20 Гандбол. Лига чемпионов.
18.50 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Первый полуфинал.
21.10 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/16 финала. Ответные матчи. Обзор.
22.05 «Спорт-кадр».
22.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответный матч. «Ювентус»–«Порту» (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Мурка». Сериал.
23.00 «Три дюйма». Х/ф.
00.45 «Вечерний Ургант».
01.20 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.45 «60 минут».
13.10 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Беглянка». Сериал.
19.15, 20.40 «Чокнутая». Сериал.
21.40 «Простые вопросы».
22.00, 23.10 «Круговорот». Сериал.
00.15 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.10 «ЧП.by».
10.20 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Курортная полиция». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Лесник. Своя земля». Сериал.
21.25 «Охота на дьявола». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Демоны». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 00.20 «Знахарь. Охота без правил». Сериал.
12.30, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Федра». Х/ф.
15.55 «Следаки». Сериал.
16.50 «Центральный регион».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Территория заблуждений».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».
01.55 «Цыган». Сериал.

Мир

06.00, 01.15 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Наследство». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Дочка». Х/ф.
00.00 «Спрут». Сериал.
Профилактика с 02.00.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Рок, рок, рок!». Сериал.
12.45 «Хранители Мелихова».
13.10, 20.05 «Правила жизни».
13.40 «Люди и дельфины». Сериал.
14.45 «Палех».
15.10 «Крым. Загадки цивилизации».
15.40 «Сати. Нескучная классика...».
16.20 «Больше, чем любовь».
17.05 Андрис Нельсонс и Бостонский симфонический оркестр». Гала-концерт.
17.55 «Мировые сокровища».
18.15 «Евгений Светланов. Воспоминание...».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.30 «Искусственный отбор».
21.10 «Игра в бисер».
21.55 «Река жизни».
23.20 «Антуан Лоран Лавуазье».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Тайна «Мулер Руж».
01.20 «Лев Гумилев. Преодоление хаоса».
01.50 «Фидий».

Белсат

07.00, 08.45, 12.30, 13.50, 18.00, 19.30, 00.35 «Студыя «Белсат».
07.30, 13.05, 18.35 «Размова дня».
07.55, 13.30 «Асабісты капітал».
09.45, 15.20, 21.00, 01.35 «Аб'ектыў».
10.15, 15.50 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Пагоня» працягласцю сем вякоў».
10.35 «Кавярня Любові». М/ф.
16.05 «Рэпартэр».
16.30, 21.55 «Дыктатар – занятак псіхапатаў». Д/ф.
17.25 «Людскія справы».
19.00 «Прыват»: «Як знайсці сваю другую палову?».
21.25 «200.000 абаротаў». Рэпартаж.
22.55 «Who is mister Putin?». Д/ф.

СРЕДА, 15 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.00 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.25 «Зона Х».
09.10, 21.45 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.35, 12.10, 20.00 «Практика». Сериал.
13.05 «День в большом городе».
14.00, 16.35 «Семейные мелодрамы».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 23.45 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
00.20 «День спорта».
00.30 «Жить сначала». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.35 «Тэлебарометр».
09.05, 18.35 «Последний из Магикян». Сериал.
10.15, 17.10 «Такая работа». Сериал.
11.05, 16.15 «Не родись красивой». Сериал.
12.25, 19.45 «Папа попал».
14.10, 21.20, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Город».
18.00 «О еде».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
22.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответный матч. «Атлетико» (Испания) – «Байер» (Германия). Прямая трансляция.
00.45 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответные матчи. Обзор.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.10, 14.00 «Ой, ма-мач-кі!». Серыял.
11.00 «Гітара па крузе».
12.15 «Наперад у мінулае».
12.40 «Эпоха». «Тадэвуш Касцюшка».
13.35, 23.55 «Дыяблог».
15.45, 21.05 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай».
16.25, 21.40 «Вяртанне Будулая». Серыял.
17.45, 23.00 «Сеткавая пагроза». Серыял.
19.30 «Музеі Беларусі».
19.55 «Тэатр у дэталях».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 «Спорт-кадр».
08.25 Гандбол. Лига чемпионов.
08.55 «Козел про футбол».
09.10 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Первый полуфинал.
11.05 Хоккей. КХЛ. Западная конференция. ½ финала.
13.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. «Лестер»–«Севилья».
14.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответные матчи. Обзор.
15.25, 16.20 Биатлон. Этап Кубка мира.
17.50 Футбол. Кубок Беларуси. ¼ финала (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).
19.45 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Первый полуфинал (в перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
22.05 «Слэм-данк».
22.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Мурка». Сериал.
23.00 «Порочный круг». Х/ф.
01.10 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Беглянка». Сериал.
19.15, 20.40 «Чокнутая». Сериал.
22.00, 23.10 «Круговорот». Сериал.
00.15 «Вечер».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.10 «ЧП.by».
10.20 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Курортная полиция». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Лесник. Своя земля». Сериал.
21.25 «Охота на дьявола». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Демоны». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 00.00 «Знахарь. Охота без правил». Сериал.
12.30, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Территория заблуждений».
15.35 «Следаки». Сериал.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Водить по-русски».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Секретные территории».
22.00 «Смотреть всем!».

Мир

Профилактика до 10.00.
10.00 «Наследство». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 03.20 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «Четверг, 12-е». Х/ф.
23.50 «Спрут». Сериал.
01.05 «Душа моя». Х/ф.
04.55 «Маша и медведь». Мультфильм.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Все это – ритм». Х/ф.
12.20 «Цвет времени. Ар-деко».
12.30 «Энигма. Гэри Граффман».
13.10, 20.05 «Правила жизни».
13.40 «Люди и дельфины». Сериал.
15.10 «Крым. Загадки цивилизации».
15.40 «Искусственный отбор».
16.20 «Те, с которыми я... Польская тетрадь».
17.05 «Чайковский – гала».
18.15 «Жизнь и смерть Чайковского».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.30 «Абсолютный слух».
21.10 «Афганский коридор».
21.55 «Река жизни».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Тайна Эйфелевой башни».
01.20 «Звезда Маир. Федор Сологуб».
01.45 «Цвет времени. Анатолий Зверев».

Белсат

07.00, 08.20, 12.05, 13.30, 18.00, 19.30, 23.30 «Студыя «Белсат».
07.30, 12.40, 18.35 «Размова дня».
07.50, 13.05 «Прыват»: «Як знайсці сваю другую палову?».
09.45, 15.00, 21.00, 00.25 «Аб'ектыў».
10.15 «200.000 абаротаў». Рэпартаж.
10.45, 15.25 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
11.10 «Дыктатар – занятак псіхапатаў». Д/ф.
15.55 «Паўторнае выкарыстанне». Д/ф.
17.10 «Форум»: «Ранні секс».
18.55 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
19.05 «Маю права».
21.25 «Два на два».
22.00 «Аблога». М/ф.

ЧЕТВЕРГ, 16 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.30 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.40, 23.55 «Зона Х».
09.10, 22.15 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.35, 12.10, 20.00 «Практика». Сериал.
13.05 «День в большом городе».
14.00, 16.35 «Семейные мелодрамы».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Влюбленные женщины». Сериал.
17.35 «Белорусское «Времечко».
19.20, 00.10 «Сфера интересов».
21.00 «Панорама».
21.45 «Крупным планом».
00.45 «День спорта».
01.00 «Жить сначала». Сериал.

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 22.50 «Тэлебарометр».
09.05, 18.50 «Последний из Магикян». Сериал.
10.15, 17.25 «Такая работа». Сериал.
11.10, 16.35 «Не родись красивой». Сериал.
12.05, 19.55 «Папа попал».
14.05, 21.45, 22.05 «Барышня-крестьянка».
15.20, 23.25 «Пин_код».
16.05, 22.55 «Онлайн. Вне сити».
18.15 «О еде».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.10, 14.00 «Ой, ма-мач-кі!». Серыял.
10.55 Мультфільм.
11.05 «Гітара па крузе».
12.15 «Наперад у мінулае».
12.40 «Эпоха». «Адам Міцкевіч».
13.35, 23.45 «Дыяблог».
15.50, 21.05 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай».
16.30, 21.40 «Вяртанне Будулая». Серыял.
17.45, 22.50 «Сеткавая пагроза». Серыял.
19.30 «Музеі Беларусі».
19.55 «Тэатр у дэталях».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

08.00 «Слэм-данк».
08.25 «Женщины и спорт».
08.55 Футбол. Кубок Беларуси.
10.40 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ½ финала.
12.35 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Первый полуфинал.
14.30 «На пути к ЧМ-2018».
15.00, 16.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
18.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. 1/8 финала. Ответные матчи. Обзор.
19.20 «Овертайм».
19.50 Гандбол. SEHA-Газпром-лига (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).
21.25, 23.00 Футбол. Лига Европы. 1/8 финала (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15, 16.20 «Время покажет».
16.55 «Давай поженимся!».
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Пусть говорят».
20.00 «Время».
21.05 «Надо разобраться».
21.30 «Мурка». Сериал.
23.25 «Каникулы мечты». Х/ф.
01.05 «Вечерний Ургант».
01.40 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.45 «60 минут».
13.10 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Вероника. Беглянка». Сериал.
19.15, 20.40 «Чокнутая». Сериал.
21.40 «Простые вопросы».
22.00, 23.10 «Круговорот». Сериал.
00.15 «Поединок».

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.10 «ЧП.by».
10.20 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Курортная полиция». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Лесник. Своя земля». Сериал.
21.25 «Охота на дьявола». Сериал.
23.30 «Итоги дня».
00.00 «Демоны». Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.25 «Тайны Чапман».
09.30, 18.35 «Самые шокирующие гипотезы».
10.45, 00.15 «Знахарь. Охота без правил». Сериал.
12.30, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Секретные территории».
15.40 «Следаки». Сериал.
16.10 «Добро пожаловаться».
16.50 «Минск и минчане».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Странное дело».
22.00 «Смотреть всем!».
23.05 «Автопанорама».

Мир

06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Наследство». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Нет проблем!».
14.55 «Семейные драмы».
16.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20, 04.20 «Закон и порядок». Сериал.
22.10 «От тюрьмы и от сумы». Х/ф.
23.55 «Спрут». Сериал.
01.05 «Цель жизни». Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.15, 01.55 «Наблюдатель».
11.15 «Второй хор». Х/ф.
12.45 «Россия, любовь моя!».
13.15, 20.05 «Правила жизни».
13.40 «Люди и дельфины». Сериал.
14.40 «Мировые сокровища».
15.10 «Крым. Загадки цивилизации».
15.40 «Абсолютный слух».
16.20 «Робер Брессон и Андрей Тарковский. Диалог посредством изображений».
17.05 Фестиваль в Люцерне. Сэр Саймон Рэттл и Берлинский филармонический оркестр.
18.15 «Страсти по Щедрину».
19.15 «Спокойной ночи, малыши!».
19.45 «Главная роль».
20.30 «Красное и Белое. Эрмлер и Шульгин».
21.25 «Перед судом истории».
23.00 «Дело №. Отречение Николая II: последний документ Империи».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Тайна «Гранд-опера.
01.20 «Лев Карсавин. Метафизика любви».
01.50 «Кацусика Хокусай».

Белсат

07.00, 08.15, 12.30, 13.50, 18.00, 19.30, 23.45 «Студыя «Белсат».
07.35, 13.05, 18.35 «Размова дня».
07.55, 13.30 «Маю права».
09.45, 15.20, 21.00, 00.45 «Аб'ектыў».
10.15, 15.50 «Два на два».
10.50 «Аблога». М/ф.
12.20 «Гісторыя пад знакам «Пагоні».
16.20 «Прыват»: «Як знайсці сваю другую палову?».
16.45 «Пракурор». Серыял.
17.30 «Эксперт».
18.55 «Людскія справы».
21.25 «Рэпартэр».
21.55 «Лонданцы». Серыял.
22.40 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак. серыял.
23.10 «Остров Крым. Deja vu». Д/ф.

ПЯТНИЦА, 17 МАРТА

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 «Доброе утро, Беларусь!».
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 01.30 «Новости».
07.05, 08.05 «Новости экономики».
07.10, 08.10, 19.20 «Зона Х».
09.10 «След». Сериал.
10.00, 13.00, 16.00 «90 секунд».
11.00 «Детский доктор».
11.35, 12.10, 20.00 «Практика». Сериал.
13.05 «День в большом городе».
14.00, 17.35 «Семейные мелодрамы».
15.15, 18.40 «Новости региона».
15.25 «Ветреная женщина». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.45 «Женщины и спорт».
22.15 «Печали и радости Надежды». Сериал.
01.50 «День спорта».

Беларусь 2

07.00 «Телеутро».
09.00, 23.45 «Тэлебарометр».
09.05, 18.50 «Последний из Магикян». Сериал.
10.20, 17.25 «Такая работа». Сериал.
11.15, 16.35 «Не родись красивой». Сериал.
12.15, 19.55 «Папа попал».
14.10 «Барышня-крестьянка».
15.20 «Пин_код».
16.05 «Онлайн. Вне сити».
18.15 «О еде».
21.40, 22.05 «Битва экстрасенсов. 14-й сезон».
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.50 «Профессионал». Х/ф.

Беларусь 3

07.00 «Дабраранак».
07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 12.00, 20.20 «Калейдаскоп».
08.20, 18.40 «Ясенін». Серыял.
09.10, 14.00 «Ой, ма-мач-кі!». Серыял.
11.00 «Гітара па крузе».
12.15 «Навукаманія».
12.40 «Эпоха». «Ігнацій Дамейка».
13.35 «Сіла веры».
15.45 Мультфільм.
16.00, 21.05 «Бамбардзіроўшчыкі і штурмавікі Другой сусветнай».
16.40, 21.40 «Вяртанне Будулая». Серыял.
17.45, 22.50 «Сеткавая пагроза». Серыял.
19.30 «Музеі Беларусі».
19.55 «Тэатр у дэталях».
20.40 «Калыханка».

Беларусь 5

07.50 «Овертайм».
08.15, 10.10 Футбол. Лига Европы. 1/8 финала. Ответный матч.
12.05 Хоккей. КХЛ.
14.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Жеребьевка. Прямая трансляция.
14.40 «Козел про футбол».
15.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. Жеребьевка. Прямая трансляция.
15.50, 18.20, 22.30 Биатлон. Этап Кубка мира. Холменколлен.
17.20 Футбол. Лига Европы УЕФА.
19.45 Хоккей. Чемпионат Беларуси. Второй полуфинал. Четвертый матч. ХК «Гомель»–«Неман» (Гродно) (в перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
22.00 «Пит-стоп».

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 «Наши новости».
06.05, 08.05 «Наше утро».
09.05 «Жить здорово!».
10.20 «Контрольная закупка».
11.05, 13.05, 16.15, 18.15, 21.00 «Новости спорта».
11.10 «Модный приговор».
12.10 «Наедине со всеми».
13.10 «Мужское/Женское».
14.15 «Время покажет».
16.20 «Одинокая женщина желает познакомиться». Х/ф.
18.20 «Папины дочки». Сериал.
18.55 «Поле чудес».
20.00 «Время».
21.05 «Голос. Дети».
22.50 «Другой мужчина». Х/ф.
00.25 «Вечерний Ургант».
01.05 «Ночные новости».

РТР-Беларусь

07.00 «Утро России».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 «Вести».
11.40 «Простые вопросы».
12.00 «60 минут».
13.15 «Правила жизни».
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 «Новости – Беларусь».
14.35 «О самом главном».
15.40 «Прямой эфир».
17.20 «Нинкина любовь». Х/ф.
19.20, 20.40 «Чокнутая». Сериал.
22.00, 23.10 «Юморина».
00.15 «За чужие грехи». Х/ф.

НТВ-Беларусь

05.55 «Астропрогноз».
06.00, 07.00, 08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 «Сегодня».
06.10 «Таинственная Россия».
07.10, 08.05 «Адвокат». Сериал.
09.00 «Возвращение Мухтара». Сериал.
09.45, 23.00 «ЧП.by».
10.20 «Пасечник». Сериал.
12.00 «Суд присяжных».
13.25, 16.30 «Обзор. Чрезвычайное происшествие».
14.05 «Курортная полиция». Сериал.
17.00 «Улицы разбитых фонарей». Сериал.
18.00 «Говорим и показываем».
19.40 «Лесник. Своя земля». Сериал.
23.20 «Демоны». Сериал.
00.15 «ЧП. Расследование».

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 часа».
06.10, 17.25 «Минщина».
06.20, 07.45 «Утро. Студия хорошего настроения».
07.40, 20.10, 23.00 «СТВ-спорт».
08.30, 23.05 «Тайны Чапман».
09.30, 18.40 «Самые шокирующие гипотезы».
10.40, 00.00 «Знахарь. Охота без правил». Сериал.
12.30, 17.35 «Званый ужин».
13.50 «Странное дело».
15.35 «Следаки». Сериал.
16.50 «Автопанорама».
17.10 «Открытый разговор».
20.00 «Столичные подробности».
20.15 «Конец света наступит завтра?». Док.проект.
22.00 «Смотреть всем!».
01.35 «Соль».

Мир

06.00 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.30 «Доброе утро, мир!».
09.00 «Наследство». Сериал.
13.00, 16.00, 19.00 «Новости».
13.15 «Семейные драмы».
16.15 «Секретные материалы».
17.15 «Возвращение Мухтара-2». Сериал.
19.20 «Коснуться неба». Х/ф.
21.05 «Супертеща для неудачника». Х/ф.
23.00 «Как Иванушка-дурачок за чудом ходил». Х/ф.
00.30 «Держись, шоубиз!».
01.00 «Я – волонтер».
01.30 «Родной ребенок». Х/ф.
04.10 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00, 15.00, 19.30, 23.30 «Новости культуры».
10.20 «Живой труп». Х/ф.
11.55 «Легенды и были дяди Гиляя».
12.40 «Письма из провинции».
13.10 «Правила жизни».
13.40 «Люди и дельфины». Сериал.
14.45 «Балахонский манер».
15.10 «Крым. Загадки цивилизации».
15.40 «Черные дыры. Белые пятна».
16.20 «Планета Михаила Аникушина».
17.00 Концерт в Новосибирске. Гинтарас Ринкявичюс и Новосибирский симфонический оркестр.
18.35 «Раймонд Паулс. Сыграй маэстро, жизнь свою…»
19.45 «Смехоностальгия».
20.15 «Линия жизни». 60 лет Дмитрию Астрахану.
21.10 «Романовы. Венценосная семья».
23.45 «Худсовет».
23.50 «Рыба-мечта». Х/ф.
01.15 «Два рояля».
01.55 «Птицы, которые летают, не отрываясь от земли».
02.50 «Леся Украинка».

Белсат

07.00, 08.30, 12.40, 14.05, 18.00, 19.30, 00.25 «Студыя «Белсат».
07.35, 13.15 «Размова дня».
07.55, 13.35 «Людскія справы».
10.00, 15.35, 21.00, 01.25 «Аб'ектыў».
10.25 «Рэпартэр».
10.50 «Остров Крым. Deja vu». Д/ф.
11.25, 16.35 «Лонданцы». Серыял.
12.10 «Прыват»: «Як знайсці сваю другую палову?».
16.05 «200.000 абаротаў». Рэпартаж.
17.25 «Два на два».
18.55 «Загадкі беларускай гісторыі»: «Пагоня» працягласцю сем вякоў».
19.15 «Сведкі».
21.25 «ПраСвет».
22.05 «Рэвалюцыя… Крымская пастка». Рэпартаж.
22.40 «Бывай». М/ф.

СУББОТА, 18 МАРТА

Беларусь 1

06.20 «Існасць».
06.45, 22.15 «Деревенская история». Сериал.
08.30 «Крупным планом».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Дача».
09.50 «Сваты-5». Сериал.
11.05 «50 рецептов первого».
12.10 «Большой селфи-тур».
12.45 «Здоровье».
13.30, 15.45 «Пока живу, люблю». Сериал.
15.15 «Краіна».
17.45 «Раненое сердце». Сериал.
21.00 «Панорама».
21.40 «Клуб редакторов».
01.40 «День спорта».

Беларусь 2

07.05 «Онлайн».
07.35 «Гусятница». Х/ф.
08.35, 22.05 «Тэлебарометр».
08.40 «Счастливы вместе-4». Сериал.
10.30 «Артур и минипуты». Мультфильм.
12.20 «Моду народу».
13.20 «Мир наизнанку».
14.20 «Барышня-крестьянка».
15.35 «Копейка в копейку».
16.10 «Сапожник». Х/ф.
18.00 «Репортер».
18.45 «Битва экстрасенсов. 14-й сезон».
20.40 «Свадьба вслепую».
22.00 «Спортлото 6 из 49», «КЕНО».
22.10 «Верните мне красоту».
23.20 «Миссия невыполнима». Х/ф.

Беларусь 3

07.35 «Сіла веры».
08.00 «Беларуская кухня».
08.30, 13.10, 20.20 «Калейдаскоп».
08.45 «Жандар на прагулцы». М/ф.
10.25 «Край».
10.50 «Размаўляем па-беларуску».
11.15 «Я хачу гэта ўбачыць!».
11.40 «Навукаманія».
12.10 «Камертон».
12.35 «Апошні дзень».
13.30 «Тэатр у дэталях».
13.55 «Майстры і куміры».
14.45 Канцэрт вакальнай групы «Чысты голас».
15.55 «Мэры Попінс, да пабачэння». М/ф.
18.20 «Ішоў чацвёрты год вайны». М/ф.
19.40 «Героі. Асабовая справа».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Час кіно».
21.10 «Блеф». М/ф.
22.45 «Апошняя вячэра ў «Арабскім шэрым». М/ф.

Беларусь 5

07.35 «Пит-стоп».
08.00, 09.30, 14.35, 16.50, 23.20, 00.15 Биатлон. Этап Кубка мира. Холменколлен.
10.55 Хоккей. КХЛ. Восточная конференция. ½ финала.
12.50, 15.25 Теннис. Турнир WTA.
17.40 Хоккей. Чемпионат Беларуси. «Юность-Минск»–«Шахтер» (Солигорск) (в перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
19.55 Футбол. Кубок Беларуси. ¼ финала. «Динамо» (Брест) – «Динамо-Минск» (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).
21.55 Футбол. Лига Европы УЕФА. 1/8 финала. Обзор.
22.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.

ОНТ

07.00 «Субботнее утро».
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 «Наши новости».
09.05 «Смешарики. Новые приключения».
09.20 «Здоровье».
10.30 «Смак».
11.15 «Идеальный ремонт».
12.15 «Умницы и умники».
13.10 «Юморинка».
13.25 «Иван Васильевич меняет профессию». Х/ф.
15.10 «25 лет после СССР».
16.15, 21.00 «Новости спорта».
16.20 «Теория заговора».
17.25 «Ералаш».
17.40 «Кто хочет стать миллионером».
18.40 «Минута славы».
21.05 «Сегодня вечером».
22.35 «Прожекторперисхилтон».
23.10 «Верные ходы». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00 «Следствие ведут знатоки». «Пожар». Х/ф.
09.00 «За чужие грехи». Х/ф.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Живые истории».
12.15 «Пятеро на одного».
13.05 «Наше дело».
13.20, 14.15 «Вопреки всему». Сериал.
17.05 «Субботний вечер».
19.00 «Картина мира».
19.55 «Погода на неделю».
20.55 «Измайловский парк».
22.40 «Напрасные надежды». Х/ф.

НТВ-Беларусь

06.05 «Астропрогноз».
06.10, 08.20 «Агент особого назначения». Сериал.
08.00, 10.00, 16.00 «Сегодня».
08.50 «Врачебные тайны плюс».
09.25 «Умный дом».
10.20 «ЧП.by».
10.40 «Главная дорога».
11.20 «Еда живая и мертвая».
12.15 «Квартирный вопрос».
13.20 «Двойные стандарты».
14.20 «Последний мент». Сериал.
16.20 «Однажды…».
17.05 «Секрет на миллион».
19.00 «Центральное телевидение».
20.00 «Ты супер!».
22.15 «Ты не поверишь!».
23.05 «Отцы». Х/ф.

СТВ

06.10 «Будни уголовного розыска». Х/ф.
07.40 «Тайны Чапман».
08.35 «Самые шокирующие гипотезы».
09.20 «Ремонт по-честному».
10.05 «Самая полезная программа».
11.00 «Минск и минчане».
11.35, 01.05 «Неоконченная пьеса для механического пианино». Х/ф.
13.30, 16.30, 19.30 «24 часа».
13.40 «Открытый разговор».
13.55, 16.40 «Узник замка Иф». Сериал.
15.55 «Большой город».
18.50 «Деньги не пахнут».
20.00 «СТВ спорт».
20.10 «Засекреченные списки. Новые пророчества: конец близок?».
21.55 «Подкидной». Сериал.

Мир

06.00, 04.15 «Маша и медведь». Мультфильм.
06.05 «Как Иванушка-дурачок за чудом ходил». Х/ф.
07.35 «Союзники».
08.05 Мультфильмы.
09.00 «Ой, мамочки!».
09.30 «Любимые актеры 2.0».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Сделано в СССР».
10.45 «Жестокий романс». Х/ф.
13.30 «Бремя обеда».
14.00, 01.00 «Игра в четыре руки». Х/ф.
16.15 «Спрут». Сериал.
21.05 «Всегда говори «всегда». Сериал.
02.45 «От тюрьмы и от сумы». Х/ф.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Библейский сюжет».
10.35 «Романовы. Венценосная семья».
12.55 «Пряничный домик».
13.25 «На этой неделе… 100 лет назад. Нефронтовые заметки».
13.50 «Птицы, которые летают, не отрываясь от земли».
14.45 «Последний срок». К 80-летию со дня рождения Валентина Распутина.
17.00 «Новости культуры».
17.30, 01.55 «Пастухи солнца».
18.25 «Романтика романса».
19.20 «Уроки французского». Х/ф.
20.40 «Легендарные дружбы. Распутин о Вампилове».
21.10 «Живи и помни». Х/ф.
23.00 «Белая студия».
23.40 «Степфордские жены». Х/ф.
01.45 Мультфильм для взрослых.
02.50 «Жюль Верн».

Белсат

07.00, 08.20 «Студыя «Белсат».
07.30 «Размова дня».
07.55 «Загадкі беларускай гісторыі».
08.10 «Сведкі».
09.50, 21.00, 23.45 «Аб'ектыў».
10.15, 00.05 «ПраСвет».
10.50 «Фільм са страшнай назвай». Мультсерыял.
11.05 «Дзіўны свет ката Філімона». Мультсерыял.
11.10 «Прыгоды ката Філімона». Мультсерыял.
11.20 «Чароўнае дрэва». Серыял.
11.50 «Мова нанова»: «Салон прыгажосці».
12.15 «Асабісты капітал».
12.35 «Два на два».
13.05 «Прыват»: «Як знайсці сваю другую палову?».
13.30, 00.40 «Рэвалюцыя… Крымская пастка». Рэпартаж.
14.05 «Бывай». М/ф.
15.50 «Аўтастопам па Беларусі».
16.05 «Беларусы ў Польшчы».
16.25 «Рэпартэр».
16.50 «Над Нёмнам».
17.10 «Пракурор». Серыял.
17.55 «Гавана ад золку да змяркання». Д/ф.
19.50 «Зона «Свабоды».
20.30 Belsat Music LIVE.
21.15 «Форум»: «Імігранты ў Беларусі».
22.05 «Другое дзяцінства». М/ф.
01.10 «Зоры не спяць».

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 19 МАРТА

Беларусь 1

06.50 «Деревенская история». Сериал.
08.30 «Народное утро».
09.00, 12.00, 15.00 «Новости».
09.10 «Арсенал».
09.45 «Сваты-5». Сериал.
11.00 «50 рецептов первого».
12.10 «Новости. Центральный регион».
12.35 «Коробка передач».
13.10 «Шесть соток счастья». Х/ф.
15.15 «Твой город».
15.30 «Evrovision. Итоги недели».
15.50 «Вокруг планеты».
16.35 «Судьба гигантов».
17.10 «Печали-радости Надежды». Сериал.
20.35 «Навіны надвор'я».
21.00 «Главный эфир».
22.10 «Раненое сердце». Сериал.

Беларусь 2

07.05 «Онлайн».
08.00 «Белая змея». Х/ф.
09.30, 21.00 «Тэлебарометр».
09.35 «Моду народу».
10.35 «Мир наизнанку».
11.35 «Сапожник». Х/ф.
13.25 «Скайлайн». Х/ф.
15.10 «Любовь онлайн».
16.20 «Универ-шеф».
16.55 «Два рубля».
17.15 «Артур и минипуты». Мультфильм.
19.05 «Миссия невыполнима». Х/ф.
21.30, 22.05 «Профессионал». Х/ф.
22.00 «Спортлото 5 из 36», «КЕНО».
23.45 «Онлайн. Вне сити».

Беларусь 3

07.35 «Беларуская кухня».
08.00, 13.20, 20.20 «Калейдаскоп».
08.15 «Мэры Попінс, да пабачэння». М/ф.
10.40 «Наперад у мінулае».
11.05 «Нацыянальны хіт-парад».
12.00 «Выйсце ёсць».
12.25 «Музеі Беларусі».
12.50 «Святыні Беларусі».
13.35 «Размовы пра духоўнае».
13.45 «Я хачу гэта ўбачыць!».
14.10 «Майстры і куміры».
15.05 Адкрыццё канцэртнага сезона Беларускай дзяржаўнай філармоніі 2016–2017. Канцэрт з удзелам Дзяржаўнага акадэмічнага сімфанічнага аркестра Рэспублікі Беларусь.
16.35 «Ішоў чацвёрты год вайны». М/ф.
18.00 «Час кіно».
18.10 «Блеф». М/ф.
19.45 «Апошні дзень».
20.40 «Калыханка».
21.05 «Жандар на прагулцы». М/ф.

Беларусь 5

07.40, 08.30, 13.05, 15.25 Биатлон. Этап Кубка мира. Холменколлен.
09.20 Футбол. Кубок Беларуси. ¼ финала.
11.10 Хоккей. КХЛ. ½ финала.
14.00 Хоккей. Чемпионат Беларуси. «Юность-Минск»–«Шахтер» (Солигорск).
16.25 Хоккей. Чемпионат Беларуси. «Неман» (Гродно) – ХК «Гомель» (в перерывах – «PRO-спорт. Новости»).
18.50 Футбол. Кубок Беларуси. ¼ финала. БАТЭ (Борисов) – ФК «Минск» (в перерыве – «PRO-спорт. Новости»).
21.00 Теннис. Турнир WTA.
23.00 «Фактор силы».
23.30 Настольный теннис. Belarus open.

ОНТ

07.00 «Воскресное утро».
08.00, 09.00, 16.00 «Наши новости».
09.05 «Воскресная проповедь».
09.20 «Смешарики. ПИН-код».
09.40 «Непутевые заметки».
10.00 «Пока все дома».
10.55 «Фазенда».
11.30 «ТилиТелеТесто».
13.00 «По семейным обстоятельствам». Х/ф.
16.15 «Новости спорта».
16.20 Церемония вручения народной премии «Золотой граммофон».
18.30 «Лучше всех!».
20.00 «Контуры».
21.05 «Новая жена». Х/ф.
23.10 «Золотой теленок». Х/ф.

РТР-Беларусь

07.00, 13.30 «Комната смеха».
07.25 «Напрасные надежды». Х/ф.
11.00, 14.00, 20.00 «Вести».
11.20 «Сам себе режиссер».
12.15 «Смехопанорама».
12.50 «Утренняя почта».
14.15 «Смеяться разрешается».
16.15 «Елки-палки». Х/ф.
18.05, 22.30 «Родное сердце». Х/ф.
21.30 «Что происходит».
23.55 «Воскресный вечер».

НТВ-Беларусь

06.00 «Астропрогноз».
06.05, 08.20 «Агент особого назначения». Сериал.
08.00, 10.00, 14.00, 16.00 «Сегодня».
08.45 «Устами младенца».
09.25 «Едим дома».
10.20 «Первая передача».
11.00 «Чудо техники».
11.55 «Дачный ответ».
13.00 «НашПотребНадзор».
14.20 «Последний мент». Сериал.
16.20 «Следствие вели…».
18.05 «Новые русские сенсации».
19.00 «Итоги недели».
20.25 «Беглец». Х/ф.
22.15 «Время Синдбада». Сериал.

СТВ

06.20, 07.55, 10.05, 11.45, 13.40, 20.25 «День запрещенных материалов».
07.35 «Добро пожаловать».
09.35, 16.50 «Автопанорама».
11.00 «Большой завтрак».
13.30, 16.30 «24 часа».
14.40, 01.40 «Стряпуха». Х/ф.
16.00 «Центральный регион».
17.20 «Военная тайна».
19.30 «Неделя».
23.35 «Крик-2». Х/ф.

Мир

06.00 «Миллион вопросов о природе».
06.15 «Такие странные».
06.40, 09.20 «Маша и медведь». Мультфильм.
07.50 «Культ/Туризм».
08.20 «Беларусь сегодня».
08.50 «Еще дешевле».
09.30 «Любимые актеры 2.0».
10.00, 16.00 «Новости».
10.15 «Супертеща для неудачника». Х/ф.
12.10 «Звезда в подарок».
12.40 «Жестокий романс». Х/ф.
15.30 «Сделано в СССР».
16.15, 22.00 «Отдел С.С.С.Р.». Сериал.
21.00 «Вместе».
00.20 «Всегда говори «всегда». Сериал.
04.05 «Подкидыш». Х/ф.
05.10 Мультфильмы.

Россия Культура

06.30 «Евроньюс».
10.00 «Обыкновенный концерт».
10.35 «Уроки французского». Х/ф.
12.00 «Легенды кино. Стэнли Кубрик».
12.30 «Россия, любовь моя!».
13.00 «Кто там…».
13.25 «Край медведей и лошадей – Тянь-Шань».
14.20 «Что делать?».
15.05, 02.40 «Мировые сокровища».
15.20, 00.50 «Гиперболоид инженера Шухова».
16.00 «Гении и злодеи».
16.30 «Пешком…».
17.05 «Библиотека приключений».
17.20 «Стрелы Робин Гуда». Х/ф.
18.35, 01.55 «Искатели».
19.25 «Странная женщина». Х/ф.
21.45 «Золушка». Теодор Курентзис и оркестр musicAeterna Пермского государственного академического театра оперы и балета им. П.И.Чайковского. Концертное исполнение.
23.20 «Любимая девушка». Х/ф.
01.30 Мультфильм для взрослых.

Белсат

07.00, 21.00, 00.20 «Аб'ектыў».
07.15 «ПраСвет».
07.50 «Фільм са страшнай назвай». Мультсерыял.
08.05 «Дзіўны свет ката Філімона». Мультсерыял.
08.10 «Прыгоды ката Філімона». Мультсерыял.
08.20 «Падарожжы на навальнічнай хмары». Мультсерыял.
08.35 «Пінгвінік Пік-Пок». Мультсерыял.
08.45 «Чароўнае дрэва». Серыял.
09.15 «Беларусы ў Польшчы».
09.30 «Рэпартэр».
09.50 «Над Нёмнам».
10.10 «Зона «Свабоды».
10.45 «Маю права».
11.05 «Форум»: «Імігранты ў Беларусі».
11.50 «Людскія справы».
12.20 «Прыват»: «Як знайсці сваю другую палову?».
12.45, 21.15 Belsat Music LIVE.
13.15 «Гавана ад золку да змяркання». Д/ф.
15.10, 23.50 «Пракурор». Серыял.
15.55 «Другое дзяцінства». М/ф.
17.35 «Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча».
18.00 «Гістарычны даведнік Багуслава Валашаньскага». Дак. серыял.
18.25 «Мова нанова»: «Магічныя практыкі беларусаў».
18.50 «Эксперт».
19.15 «Невядомая Беларусь»: «Кастусь Каліноўскі. Апошнія дні». Д/ф.
19.55 «Хутар Конэ». Д/ф.
20.20 «Допінг: цалкам сакрэтна. Выкрыццё Расіі». Д/ф.
21.45 «Кінаклуб»: «Ан: салодкі боб».
21.55 «Ан: салодкі боб». М/ф.
00.50 «Лікёра-гарэлачны завод». Д/ф.

НЕ ПРАПУСЦІЦЕ!

Уладзімір Арлоў і Павел Татарнікаў ізноў запрашаюць за аўтографамі!

Яны абяцаюць, што на гэты раз кніжак хопіць усім.

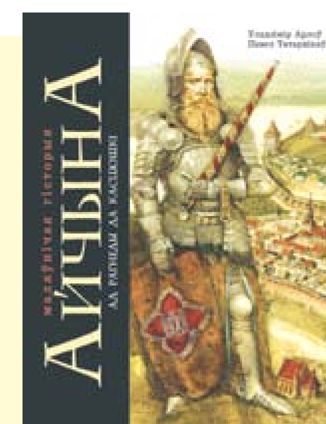
Як стала вядома "Народнай Волі", днямі выйшаў у свет дадатковы наклад кнігі **Уладзіміра Арлова і Паўла Татарнікава** "Айчына: маляўнічая гісторыя. Ад Рагнеды да Касцюшкі".

Першыя 3000 экзэмпляраў разышліся хутчэй, чым гарачыя піражкі! Каб атрымаць кнігу з аўтографам ад аўтараў, людзі гадзінамі стаялі ў чэргах! І гэта пры тым, што кніга каштуе зусім не танна.

"Не памятаю, каб такое ў нас калі-небудзь было..." – гаворыць адзін з аўтараў гістарычнага бестселера **Павел Татарнікаў**.

Для тых, хто яшчэ не паспеў набыць унікальную кнігу, паведамляем: кнігарня "Акадэмкніга" ў панядзелак, 13 сакавіка, з 18 да 20 гадзін праводзіць яшчэ адну аўтограф-сесію пад назвай "Айчына" – кніга для кожнай беларускай сям'і".

Марына КОКТЫШ.

Адрас рэдакцыі: 220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а. Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
nvonlineinfo@gmail.com http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

9 772071 964000 17020

Паколькі ў рэдакцыі няма магчымасці рэцэнзаваць і вяртаць нявыкарыстаныя матэрыялы, яна пакідае права ўступаць у перапіску за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 9.03.2017 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 24 540 экз. Заказ № 860.